Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 15. Warszawa, dnia 30 września 1933 r. Rok XVI.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-406** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu", zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Daniłowiczowska Nr. 1. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 1 września Nr. 66 Rok 1933

Poz. 496. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 sierpnia 1933 r. w sprawie zmiany w rozporządzeniu o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej powiatowych urzędów ziemskich.

Poz. 497. Rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 15 sierpnia 1933 r. w sprawie wyznaczenia prowizorycznych kontyngentów cukru na czas od 1 października 1933 r. do 30 września 1934 r.

Poz. 498. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 sierpnia 1933 r. w sprawie uchylenia rozporządzenia z dnia 21 czerwca 1932 roku o ulgach celnych na papier pakowy, gazetowy i kancelaryjny.

Poz. 499. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 22 sierpnia 1933 r. w sprawie uzupełnienia ordynacji pocztowej.

Poz. 500. Oświadczenie Rządowe z dnia 30 lipca 1933 r. w sprawie złożenia przez Chili dokumentu ratyfikacyjnego konwencji o polepszeniu losu rannych i chorych w armjach czynnych, podpisanej w Genewie dnia 27 lipca 1929 roku.

Poz. 501. Oświadczenie Rządowe z dnia 30 lipca 1933 r. w sprawie złożenia przez Chili dokumentu ratyfikacyjnego konwencji dotyczącej traktowania jeńców wojennych, podpisanej w Genewie dnia 27 lipca 1929 r.

Poz. 502. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 sierpnia 1933 r. w sprawie złożenia przez Chili dokumentu ratyfikacyjnego konwencji, dotyczącej wskazywania wagi na ciężkich przesyłkach przewożonych na statkach, przyjętej jako projekt dnia 21 czerwca 1929 r. na XII Sesji Ogólnej Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów, a podpisanej w Genewie dnia 15 sierpnia 1929 r.

z 7 września Nr. 67 Rok 1933

Poz. 503. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 września 1933 r. o wypuszczeniu pożyczki wewnętrznej.

Poz. 504. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 sierpnia 1933 r. w sprawie zmiany granic miasta Krzemieńca i gmin wiejskich w powiecie krzemienieckim, województwie wołyńskiem.

Poz. 505. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 sierpnia 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o przemiale żyta.

Poz. 506. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 września 1933 r. w sprawie Wydziału Zamiejscowego w Brześciu nad Bugiem.

Poz. 507. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 września 1933 r. o wypuszczeniu 6% pożyczki wewnętrznej.

Poz. 508. Oświadczenie Rządowe z dnia 22 sierpnia 1933 r. w sprawie złożenia dokumentów ratyfikacyjnych względnie przystąpienia niżej wymienionych państw do międzynarodowej konwencji radjotelegraficznej oraz regulaminu ogólnego i regulaminu dodatkowego, podpisanych w Waszyngtonie dnia 25 listopada 1927 roku.

Poz. 509. Obwieszczenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 sierpnia 1933 r. o sprostowaniu błędów w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 lipca 1933 r. o podziale okręgów szkolnych na obwody szkolne.

z 9 września Nr. 68 Rok 1933

Poz. 510. Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych z dn.

26 lipca 1933 r. w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia z dnia 23 marca 1928 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa, wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Komunikacji, Przemysłu i Handlu, Poczt i Telegrafów oraz Skarbu.

Na podstawie art. 13, 14, 16, 20 i 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 850), oraz art. 6 pkt. b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 479) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1928 r. w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Robót Publicznych, Przemysłu i Handlu, Poczt i Telegrafów oraz Skarbu w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 425) ulega następującym zmianom:

1) w § 25-a umieszcza się w miejsce wyrazów: „(Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570)“ wyrazy: „(Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 41, poz. 413)“;
2) w miejsce § 38 umieszcza się nowe postanowienia oznaczone w kolejności jako §§ 38—38[19] o następującem brzmieniu:

„Spis pojazdów mechanicznych.

§ 38. Spis pojazdów mechanicznych zarządzają Ministrowie Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Komunikacji.

Zarządzenie spisu podane zostanie do publicznej wiadomości przez powiatowe władze administracji ogólnej w drodze urzędowych obwieszczeń, najmniej na 7 dni przed terminem rozpoczęcia spisu.

Obwieszczenia te wskażą, które pojazdy mechaniczne podlegają spisowi, oraz w jaki sposób i w jakim terminie ma być uskutecznione zgłoszenie do spisu.

§ 38[1]. Na powyższe wezwanie wszyscy właściciele (posiadacze) pojazdów mechanicznych obowiązani są dokonać zgłoszenia tych pojazdów, w terminie podanym w obwieszczeniu, u powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca stałego postoju pojazdu mechanicznego. Zgłoszenia mają być dokonane na piśmie według wzoru (wzór Nr. 1).

Jeśli zgłoszenia nie dokonano we właściwym terminie lub dokonano je wadliwie, powiatowe władze administracji ogólnej mogą wezwać właściciela (posiadacza) pojazdu mechanicznego do osobistego stawienia się przed władzą, oraz zarządzić dostawienie pojazdu mechanicznego, ewentualnie w drodze przymusu.

§ 38[2]. Dane uzyskane na podstawie spisu pojazdów mechanicznych podają powiatowe władze administracji ogólnej do wiadomości władzom wojskowym.

Ewidencja pojazdów mechanicznych.

§ 38[3]. Na podstawie zgłoszeń powiatowe władze administracji ogólnej zakładają księgę ewidencji pojazdów mechanicznych danego powiatu według wzoru ustalonego instrukcją Ministrów: Spraw Wojskowych, Komunikacji i Spraw Wewnętrznych.

§ 38[4]. Pojazdy mechaniczne tak wyprodukowane w kraju, jak sprowadzone z zagranicy, powinny być w ciągu 14 dni od chwili ich wyprodukowania (pojazdy krajowe) lub oclenia (pojazdy zagraniczne) zgłoszone na piśmie według wzoru (wzór Nr. 1) przez właścicieli (posiadaczy) u powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca stałego postoju pojazdu mechanicznego, która otrzymane dane wciąga do księgi ewidencji pojazdów mechanicznych powiatu.

§ 38[5]. Na podstawie zgłoszeń dokonanych według postanowień §§ 38[1] i 38[4] wydają powiatowe władze administracji ogólnej właścicielowi (posiadaczowi) dowód tożsamości pojazdu mechanicznego (wzór Nr. 2).

Dowód ten wydaje się dla każdego pojazdu mechanicznego oddzielnie i wystawia się na nazwisko właściciela (posiadacza).

§ 38[6]. Właściciele (posiadacze) pojazdów mechanicznych obowiązani są:

1) przy przeglądzie, poborze lub próbnym poborze posiadać przy sobie dowód tożsamości i okazywać go na wezwanie organów władz państwowych; przepis ten obowiązuje również osoby, którym poruczono doprowadzenie pojazdu mechanicznego na miejsce przeglądu albo poboru;
2) przy każdem odstąpieniu praw własności (posiadania) innej osobie przekazać jej jednocześnie dowód tożsamości, który osoba ta obowiązana jest przyjąć.

Z tą chwilą wszelkie obowiązki, wynikające z niniejszego rozporządzenia, a związane z posiadaniem odstąpionego pojazdu mechanicznego, przechodzą na nowego właściciela (posiadacza).

§ 38[7]. Niezależnie od obowiązków nałożonych w myśl § 38[6], właściciele (posiadacze) pojazdów mechanicznych obowiązani są zgłaszać u powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca stałego postoju pojazdu mechanicznego, w terminie 14-dniowym:

1) fakt odstąpienia praw własności (posiadania) pojazdu mechanicznego oraz nabycia tych praw;
2) zmiany, dotyczące pojazdu mechanicznego, jak naprzykład zasadnicze zmia-

ny konstrukcyjne, zmianę nadwozia na pojeździe (przeznaczenie pojazdu), zupełne zniszczenie pojazdu;
3) każdą zmianę miejsca stałego postoju pojazdu mechanicznego;
4) wypadki zagubienia, kradzieży lub zniszczenia dowodu tożsamości, w celu uzyskania odpowiedniego zaświadczenia.

Przy zgłaszaniu zmian wyliczonych w pkt. 1 — 3 należy przedstawić równocześnie dowód tożsamości, przyczem w przypadku w pkt. 1 podanym, obowiązek ten ciąży na nowym właścicielu (posiadaczu).

W razie zmiany miejsca stałego postoju pojazdu mechanicznego na obszar innego powiatu, właściciel (posiadacz) pojazdu powinien zawiadomić o zmianie powiatową władzę administracji ogólnej, właściwą dla dotychczasowego i dla nowego miejsca stałego postoju pojazdu.

Duplikat dowodu tożsamości będzie wydawany przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej — na podstawie wniesionego podania, do którego należy załączyć w przypadku zagubienia lub kradzieży, dowód jednorazowego ogłoszenia unieważnienia dowodu tożsamości — w Dzienniku Wojewódzkim właściwego województwa. Duplikat dowodu tożsamości podlega opłacie stemplowej, przewidzianej w art. 157 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 41,, poz. 413).

§ 38[8]. Powiatowe władze administracji ogólnej wpisują zgłoszone zmiany do księgi ewidencyjnej pojazdów mechanicznych oraz podają je do wiadomości władz wojskowych, w formie ustalonej instrukcją Ministrów: Spraw Wojskowych, Komunikacji i Spraw Wewnętrznych.

Przegląd pojazdów mechanicznych.

§ 38[9]. Dla celów ewidencyjnych i w celu sprawdzenia zdatności dla wojska będzie zarządzany przegląd pojazdów mechanicznych.

§ 38[10]. Przegląd zarządzają Ministrowie: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Komunikacji.

Zarządzenie przeglądu podane zostanie do publicznej wiadomości przez powiatowe władze administracji ogólnej w drodze urzędowych obwieszczeń najmniej na 14 dni przed terminem, na który przegląd zarządzono.

Obwieszczenia te wskażą, które pojazdy mechaniczne podlegają przeglądowi, oraz w jaki sposób i w jakim terminie mają być do przeglądu przedstawione.

§ 38[11]. W razie zarządzenia przeglądu wszyscy właściciele (posiadacze) pojazdów mechanicznych, wskazanych w obwieszczeniu, obowiązani są dostawić je osobiście lub przez osoby do tego upoważnione na oznaczone miejsce i w ustalonym czasie.

§ 38[12]. Sposób oznaczenia pojazdów mechanicznych, nie posiadających znaków rejestracyjnych, na czas doprowadzenia do miejsca przeglądu i powrotu do miejsca stałego postoju ustali Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 38[13]. Stałemi organami wojskowemi, powołanemi do przeprowadzania przeglądów pojazdów mechanicznych, są oficerowie do kwalifikacji i ewidencji cywilnych pojazdów mechanicznych przy dowództwach okręgu korpusu.

§ 38[14]. Organa wojskowe przeprowadzające przegląd wydają zarządzenia potrzebne do jego należytego przeprowadzenia. Zabezpieczenie ładu i spokoju na placu przeglądu należy do powiatowej władzy administracji ogólnej.

Przy przeglądzie powinien być obecny przedstawiciel powiatowej władzy administracji ogólnej, celem uzupełnienia na podstawie wyników przeglądu księgi ewidencyjnej pojazdów mechanicznych oraz udzielania organom wojskowym przeprowadzającym przegląd żądanych wyjaśnień.

§ 38[15]. Osoba, która doprowadziła pojazd mechaniczny do przeglądu, obowiązana jest zająć na placu miejsce wskazane oraz kierować pojazdem podczas przeglądu w myśl poleceń organu przeprowadzającego przegląd.

§ 38[16]. Jeżeli właściciel (posiadacz) pojazdu mechanicznego nie może go doprowadzić do przeglądu z powodu niemożności uruchomienia pojazdu, powinien zawiadomić o tem bezzwłocznie po obwieszczeniu o zarządzeniu przeglądu — właściwą powiatową władzę administracji ogólnej, — podając przyczynę unieruchomienia.

§ 38[17]. W razie niewykonania przez właścicieli (posiadaczy) pojazdów mechanicznych obowiązku doprowadzenia ich do przeglądu bez należytego usprawiedliwienia, organ wojskowy przeprowadzający przegląd zwraca się do powiatowej władzy administracji ogólnej o sprawdzenie faktycznego powodu niedoprowadzenia i o ewentualne przymusowe dostawienie tych pojazdów do przeglądu.

W przypadkach, w których ze względu na plan czynności przeglądowych, dodatkowe doprowadzenie tych pojazdów nie mogłoby nastąpić jeszcze tego samego dnia, albo do tej samej miejscowości, powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi doprowadzenie ich do najbliższego miejsca przeglądu.

§ 38[18]. Organ wojskowy przeprowadzający przegląd sprawdza stan pojazdu przez krótką jazdę, przyczem przysługuje mu prawo kierowania pojazdem.

Wszystkie w pewnym dniu do przeglądu dostawione pojazdy mechaniczne powinny być w ciągu tego samego dnia poddane przeglądowi i zwolnione.

Kolejność przeglądu dostawionych pojazdów mechanicznych ustala organ wojskowy przeprowadzający przegląd, uwzględniając w miarę możności potrzeby urzędów wymienionych w § 11 pkt. 2, 3 i 4, oraz interesy gospodarcze właścicieli (posiadaczy) pojazdów.

§ 38^{19}. Orzeczenie organu przeprowadzającego przegląd co do zaliczenia pojazdu mechanicznego do danej kategorji uwidacznia się w dowodzie tożsamości i w księdze ewidencyjnej.

Orzeczenie to nie podlega zaskarżeniu".

3) § 39 otrzymuje następujące brzmienie:

„Spis, przegląd i ewidencja wozów.

§ 39. Spis, przegląd i prowadzenie ewidencji wozów mogą być zarządzane według zasad analogicznych jak spis, przegląd i prowadzenie ewidencji zwierząt pociągowych".

4) Po § 39 umieszcza się nowe postanowienie oznaczone w kolejności jako § 39^1 o następującem brzmieniu:

„Spis, przegląd i ewidencja rowerów.

§ 39^1. Spis, przegląd i prowadzenie ewidencji rowerów mogą być zarządzane według zasad analogicznych jak spis, przegląd i prowadzenie ewidencji pojazdów mechanicznych".

5) § 45 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 45. Przy poborze zwierząt pociągowych i wozów mają analogiczne zastosowanie postanowienia §§ 32, 33 i 35, przy poborze zaś pojazdów mechanicznych i rowerów — §§ 38^{12}, 38^{14}, 38^{16}, 38^{17}".

6) Ust. 2 § 46 otrzymuje następujące brzmienie:

„Przegląd ten, jeśli idzie o zwierzęta pociągowe i wozy, odbywa się zgodnie z postanowieniami §§ 34, 35, 36 i 37, odnośnie zaś do pojazdów mechanicznych i rowerów zgodnie z postanowieniami §§ 38^{16}, 38^{17}, 38^{18} i 38^{19}. Uprawnienia zastrzeżone w §§ 34, 35, 36, 38^{16} i 38^{17} dla organu przeprowadzającego przegląd przechodzą w komisjach poborowych na przewodniczącego komisji, a uprawnienia zastrzeżone dla tego organu w §§ 37, 38^{18} i 38^{19} na przedstawiciela władzy wojskowej".

7) W § 46 w ust. 4 po wyrazie: „zastępcę" kropkę zastępuje się przecinkiem i w dalszy ciągu umieszcza się następujące wyrazy: „odnośnie zaś do pojazdów mechanicznych — przez przedstawiciela powiatowej władzy administracji ogólnej".

8) Ust. 4 § 64 otrzymuje następujące brzmienie:

„Koszty sporządzania druków dowodów tożsamości, ksiąg ewidencyjnych i obwieszczeń o zarządzeniu spisu albo przeglądu pojazdów mechanicznych obciążają budżet Ministerstwa Komunikacji".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

---

*) Załącznika nie przedrukowano.

Poz. 511. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 1 września 1933 r. o ustaleniu nowego wzoru monety srebrnej wartości 10 złotych.

Poz. 512. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 sierpnia 1933 r. w sprawie protokółu, podpisanego w Paryżu dnia 15 czerwca 1929 r., dotyczącego zmian w artykułach 3, 5, 7, 15, 34, 37, 41, 42 i w klauzulach końcowych konwencji urządzającej żeglugę powietrzną podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 r.

z 15 września Nr. 69 Rok 1933

Poz. 513. Układ między Rządami Polskim i Niemieckim, dotyczący zaprzestania działalności Mieszanego Trybunału Rozjemczego niemiecko-polskiego, podpisany w Paryżu dnia 1 grudnia 1931 r. (Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 1932 r. — Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 3, poz. 17).

Poz. 514. Oświadczenie Rządowe z dnia 1 września 1933 roku w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych układu między Rządami Polskim i Niemieckim, dotyczącego zaprzestania działalności Mieszanego Trybunału Rozjemczego niemiecko-polskiego, podpisanego w Paryżu dnia 1 grudnia 1931 r.

Poz. 515. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 29 sierpnia 1933 r. w sprawie ceł wywozowych.

Poz. 516. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 sierpnia 1933 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych.

z 20 września Nr. 70 Rok 1933

Poz. 517. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 26 sierpnia 1933 r. o wprowadzeniu w obieg kartki pocztowej pojedyńczej wartości 10 gr.

Poz. 518. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 sierpnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 14 grudnia 1927 r. w sprawie ustalenia, w jakiej mierze świadectwa ukończenia szkół technicznych uważać należy za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła.

Poz. 519. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 sierpnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 14 grudnia 1927 r. w sprawie ustalenia, w jakiej mierze świadectwa ukończe-

nia szkół technicznych uważać należy za dowód odpowiedniej kwalifikacji do kierowania praktycznem kształceniem terminatorów.

Poz. 520. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 września 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu o zmianie w rozporządzeniu z dnia 9 września 1931 r. w sprawie gospodarki finansowej gmin wyznaniowych żydowskich.

Na podstawie art. 48 i 53 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego, ogłoszonych w załączniku do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 52, poz. 500) oraz art. 118 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1. W § 20 rozporządzenia z dnia 9 września 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 698) w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem z dnia 20 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 752) liczbę „1934" zastępuje się liczbę „1935".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 521. Oświadczenie Rządowe z dnia 8 lipca 1933 r. w sprawie przystąpienia Australji oraz Papuazji i Nowej Gwinei do Konwencji Związkowej Paryskiej z dnia 20 marca 1883 r. o ochronie własności przemysłowej, przejrzanej w Brukseli dnia 14 grudnia 1900 r., w Waszyngtonie dnia 2 czerwca 1911 r. i w Hadze dnia 6 listopada 1925 r.

Poz. 522. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 sierpnia 1933 r. w sprawie protokółu, podpisanego w Paryżu dnia 11 grudnia 1929 r. dotyczącego zmian w artykułach 34 i 40 konwencji urządzającej żeglugę powietrzną podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 r.

Poz. 523. Oświadczenie Rządowe z dnia 25 sierpnia 1933 r. w sprawie złożenia przez Niemcy dokumentu ratyfikacyjnego konwencji, dotyczącej wskazywania wagi na ciężkich przesyłkach, przewożonych na statkach, przyjętej jako projekt dnia 21 czerwca 1929 r. na XII Sesji Ogólnej Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów, a podpisanej w Genewie dnia 15 sierpnia 1929 r.

Poz. 524. Oświadczenie Rządowe z dnia 29 sierpnia 1933 r. w sprawie złożenia w imieniu Rządu Litewskiego dokumentu ratyfikacyjnego protokółu, dotyczącego zakazu używania na wojnie gazów duszących, trujących lub podobnych, oraz środków bakterjologicznych, podpisanego w Genewie dnia 17 czerwca 1925 r.

Poz. 525. Oświadczenie Rządowe z dnia 2 września 1933 r. w sprawie zgłoszenia przez Persję przystąpienia do konwencji międzynarodowej o zakazie używania białego (żółtego) fosforu przy wyrobie zapałek, podpisanej w Bernie dnia 26 września 1906 r.

z 26 września Nr. 71 Rok 1933

Poz. 526. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 września 1933 r. o zwinięciu i utworzeniu niektórych wydziałów Politechniki Lwowskiej i Politechniki Warszawskiej.

Poz. 527. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 września 1933 r. o zwinięciu niektórych katedr i zakładów naukowych w szkołach akademickich.

Poz. 528. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 września 1933 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 22 lipca 1932 r. o wprowadzeniu obowiązku legalizacji nowych, naprawianych i sprowadzanych z zagranicy niektórych rodzajów narzędzi mierniczych przed przeznaczeniem ich do sprzedaży lub oddaniem do użytku.

Poz. 529. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 września 1933 r. o częściowej zmianie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 lipca 1932 r. o opłatach za legalizację narzędzi mierniczych.

Poz. 530. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 21 września 1933 r. o ulgach celnych.

z 27 września Nr. 72 Rok 1933

Poz. 531. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 września 1933 r. w sprawie elektryfikacji węzła kolejowego warszawskiego oraz zaciągnięcia kredytu zagranicznego na cele tej elektryfikacji.

z 30 września Nr. 73 Rok 1933

Poz. 532. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. w sprawie zniżki przerachowania niektórych długów rentowych.

Poz. 533. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. o wynagrodzeniu akordowem dla personelu pomiarowego urzędów ziemskich.

Poz. 534. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 sierpnia 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustalające wysokość dodatkowych wynagrodzeń rektorów, prorektorów, dziekanów

i kierowników oddziałów i studjów w państwowych szkołach akademickich.

Poz. 535. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 1933 r. o zmianie granic miasta Kobrynia w powiecie kobryńskim, województwie poleskiem.

Poz. 536. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 1933 r. o zmianie granic miasta Kowla w powiecie kowelskim, województwie wołyńskiem.

Poz. 537. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 1933 r. o zmianie granic miasta Rokitna w powiecie sarneńskim, województwie wołyńskiem.

Poz. 538. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 września 1933 r. o zmianie granic miasta Dąbrowicy w powiecie sarneńskim, województwie wołyńskiem.

Poz. 539. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 września 1933 r. o zmianie granic miasta Włodzimierza w powiecie włodzimierskim, województwie wołyńskiem.

Poz. 540. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 23 września 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie przymusowego umieszczania w przytułkach i domach pracy przymusowej w m. st. Warszawie.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 1 września Nr. 200 Rok 1933

Poz. 232. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 29 sierpnia 1933 r. o utworzeniu urzędu telekomunikacyjnego w Warszawie.

z 2 września Nr. 201 Rok 1933

z 4 września Nr. 202 Rok 1933

z 5 września Nr. 203 Rok 1933

z 6 września Nr. 204 Rok 1933

z 7 września Nr. 205 Rok 1933

z 8 września Nr. 206 Rok 1933

Poz. 233. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 25 sierpnia 1933 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej, zawartej dn. 4 sierpnia 1933 r. w Ostrowiu mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłowych i handlowych (z wyłączeniem wyrobu i rafinerji cukru oraz z wyłączeniem przemysłu spirytusowego) na terenie miasta Ostrowa oraz powiatu ostrowskiego.

z 9 września Nr. 207 Rok 1933

z 11 września Nr. 208 Rok 1933

z 12 września Nr. 209 Rok 1933

Poz. 234. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 sierpnia 1933 r. w sprawie ustalenia granic i siedzib rejonów kontrolnych w organizacji kontroli skarbowej.

z 13 września Nr. 210 Rok 1933

Poz. 235. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 września 1933 r. o ustaleniu listy drugiej sędziów kartelowych.

z 14 września Nr. 211 Rok 1933

Poz. 236. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 237. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

z 15 września Nr. 212 Rok 1933

Poz. 238. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami, Krzyża Niepodległości i Medalu Niepodległości.

z 16 września Nr. 213 Rok 1933

z 18 września Nr. 214 Rok 1933

Poz. 239. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 4 września 1933 r. w sprawie uzupełnienia spisu instytucyj naukowych i zakładów naukowo-badawczych, mających prawo przywozu z zagranicy bez cła środków, preparatów i przyrządów naukowych.

z 19 września Nr. 215 Rok 1933

Poz. 240. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 września 1933 r. o zawieszeniu wykonywania umów kartelowych w przemyśle cementowym.

z 20 września Nr. 216 Rok 1933

Poz. 241. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 14 września 1933 r. w sprawie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia warunków pracy i płacy straży leśnej na obszarze województw warszawskiego, białostockiego, lubelskiego, łódzkiego i kieleckiego na rok służbowy 1933/34.

z 21 września Nr. 217 Rok 1933

z 22 września Nr. 218 Rok 1933

Poz. 242. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 12 września 1933 r. w sprawie ustalenia terminu przeniesienia Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Gdańsku do Torunia.

Poz. 243. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 14 września 1933 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 24 lipca 1933 r. mocy obowiązującej dla wszystkich cukrowni na obszarze Województwa Poznańskiego, za wyłączeniem cukrowni Wierzchosławickiej w Wierzchosławicach.

z 23 września Nr. 219 Rok 1933

Poz. 244. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 14 września 1933 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 14 lipca 1933 r. mocy obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłowych i handlowych na terenie miasta Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego, z wyłączeniem wyrobu i rafinerji cukru, przemysłu spirytusowego i garbarskiego oraz z wyłączeniem robotników wykwalifikowanych przemysłu budowlanego

z 25 września Nr. 220 Rok 1933

z 26 września Nr. 221 Rok 1933

z 27 września Nr. 222 Rok 1933

Poz. 245. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu o konwersji pożyczek w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego.

Poz. 246. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 25 września 1933 r. o umorzeniu obligacji $6^1/_2\%$ pożyczki zagranicznej z r. 1930.

Poz. 247. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 18 września 1933 r. o umorzeniu obligacji 7% pożyczki kolejowej.

z 28 września Nr. 223 Rok 1933

Poz. 248. Instrukcja Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 września 1933 r. o sposobie wykonywania nadzoru nad wyrobem, obrotem i dobrocią preparatów organoterapeutycznych.

z 29 września Nr. 224 Rok 1933

z 30 września Nr. 225 Rok 1933

Poz. 249. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 25 września 1933 r. o wartości jednego grama czystego złota.

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

215.

Okólnik Nr. 86

z dnia 16 września 1933 r.

(SG. 21/9/6) o ustanawianiu delegatów rządowych przy samorządach.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem Komisarza Rządu m. st. Warszawy).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, wyjaśnia, że, zgodnie z pkt. 1 art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. w sprawie obniżenia kosztów administracji komunalnej (Dz. U. R. Nr. 91, poz. 777), delegatów rządowych przy samorządach wszelkiej kategorji mianuje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Tem samem straciło moc obowiązującą postanowienie § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 grudnia 1924 r. o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach i innych związkach prawno-publicznych (Dz. U. R. Nr. 113, poz. 1002), przewidujące mianowanie delegatów rządowych przez władze skarbowe II instancji w porozumieniu z władzami administracyjnemi II instancji.

216.

Okólnik Nr. 87

z dnia 23 września 1933 r.

(Wojsk. J. 4/2/3) o postępowaniu przy niszczeniu dowodów tożsamości koni.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Celem odciążenia w pracy powiatowych władz administracji ogólnej oraz dalszego uproszczenia postępowania przy niszczeniu dowodów tożsamości koni padłych, zabitych i t. p., Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, uchylając postanowienia okólnika Nr. 5 (Nr. Wojsk. J. 4/2/1) z dnia 23 stycznia b. r. oraz pkt. 3 i 4 okólnika Nr. 57 (Nr. Wojsk. 688/1) z dnia 13 kwietnia zarządza, co następuje:

Dowody tożsamości koni padłych, zabitych, skradzionych i t. p. niszczą urzędy, prowadzące ewidencję koni (urzędy gminne i magistraty) we własnym zakresie, w terminach na 1 stycznia i 1 lipca, spisując z czynności tej protokół, z wyszczególnieniem serji i numerów, zniszczonych dowodów oraz przyczyny zniszczenia. Jeden egzemplarz tego protokółu urząd niszczący przesyła właściwej (przełożonej) powiatowej władzy administracji ogólnej, drugi zaś — pozostawia w swoich aktach.

Wobec powyższego zachodzi jednocześnie konieczność dokonania następujących poprawek w § 32 Instrukcji dla urzędów gminnych o prowadzeniu ewidencji koni, M. S. Wewn. Nr. 322/1 z 1931 r.;

— w zdaniu 2-giem ustępu 3-go skreślić słowa „sporządza szczegółowy wykaz . . . ." do końca zdania (ustępu), a wpisać: „niszczy te dowody przez spalenie, spisując z tej czynności szczegółowy protokół, którego jeden egzemplarz przesyła właściwej przełożonej powiatowej władzy administracji ogólnej, drugi — pozostawia w swoich aktach",

— w zdaniu 2-giem ustępu 4-go skreślić słowa „przesłany do władzy administracji ogólnej, po porozumieniu się z tą władzą i stwierdzeniu, że dowód tożsamości został",

— skreślić ustęp 5-ty.

217.

Okólnik Nr. 88

z dnia 25 września 1933 r.

(SS. 53/60/1) w sprawie rozrachunków bezgotówkowych między związkami samorządowemi z tytułu kosztów opieki społecznej.

Do

P. P. Wojewodów (oprócz śląskiego) i Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy.

Na zasadzie ustawy z 16.VIII.1932 o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 726) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 24.IV.1924 (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 404) związki samorządowe województw centralnych, południowych i wschodnich mają podstawę do rozrachunków z tytułu poniesionych kosztów sprawowania opieki tymczasowej. W stosunku do województw zachodnich podstawę do roszczeń rozrachunkowych między związkami wspierania ubogich, a związkami samorządowemi innych województw daje rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 10.VI.1926 (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 367).

W związku z trudnościami płatniczemi większości związków samorządowych wzajemne rozrachunki pieniężne z tytułu poniesionych kosztów opieki społecznej odbywają się b. powoli, co zkolei niejednokrotnie pociąga za sobą przewlekłą korespondencję i spory lub wreszcie prośby poszczególnych zarządów związków samorządowych do władz nadzorczych bezpośrednich i naczelnych o interwencję.

Zdarzył się wypadek, że zarząd pewnego związku samorządowego energicznie domagał się od innego zw. samorządowego zwrotu 11 zł 20 gr., w wyniku zaś interwencji Min. Spraw Wewnętrznych okazało się, że był winien swemu dłużnikowi 1596 zł.

Aby uniknąć w przyszłości podobnego nierzeczowego i czysto formalnego postępowania, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej prosi Pana Wojewodę (Zarząd Miejski m. st. Warszawy) o zarządzenie, aby w wypadkach niespornych pretensyj do innych związków samorządowych z tytułu kosztów opieki społecznej zarządy związków samorządowych przed wystosowaniem żądania zwrotu należnych im kwot bezwarunkowo sprawdzały uprzednio własne zadłużenie względem związku zobowiązanego i, w razie stwierdzenia zobowiązania z tegoż tytułu po swojej stronie, uznawały wierzyciela odpowiednią kwotą, zawiadamiając równocześnie o powyższem odnośny zarząd związku samorządowego.

218.

Okólnik Nr. 89

z dnia 27 września 1933 r.

(GB. 22/13) o przekazywaniu pieniędzy z urzędów wojewódzkich.

Do

P. P. Wojewodów oraz Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Doszło do wiadomości Ministerstwa, że niektóre urzędy wojewódzkie przesyłają pieniądze do podległych urzędów, jak np. do Zarządów Wodnych, Drogowych oraz organów budowlanych w gotówce, co należy uważać za niedopuszczalne.

Powołując się na zarządzenie Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 20 kwietnia 1926 r. Nr. AB. 2797 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 81, poz. 6) Ministerstwo przypomina, że zobowiązania podległych urzędów winien likwidować urząd wojewódzki. Wydatki wymagające natychmiastowego pokrycia gotówką, mogą być likwidowane tylko zleceniami wypłaty (czekami) z rachunku bieżącego, wystawionemi na wierzyciela Skarbu Państwa.

Pieniądze dla podległych urzędów, z wyjątkiem sum na uposażenia służbowe, winny być przekazywane na rachunki bieżące.

Pieniądze na wypłatę robocizny należy również przekazywać na rachunki bieżące odpowiednich urzędów; podnoszenie pieniędzy z rachunku bieżącego na wypłatę robocizny może nastąpić tylko w dzień wypłaty na podstawie akceptowanej do wypłaty listy.

W wypadkach gdy siedziba urzędu znajduje się w znacznej odległości od miasta powiato-

wego i przechowywanie gotówki na rachunku bieżącym nie jest możliwe, rachunki za dostawy winien w zasadzie regulować urząd wojewódzki; na wydatki wymagające natychmiastowego pokrycia gotówką można przechowywać w odpowiednio zabezpieczonem miejscu do 200 zł. W innych wypadkach zabrania się przechowywania pieniędzy w urzędach I instancji.

Powyższe nie zmienia p. 6 Instrukcji dla starostw o sposobie prowadzenia ksiąg rachunkowych i gospodarczych (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 1 z 1932 r.)

Wykonanie niniejszego ma być kontrolowane przez delegatów urzędów wojewódzkich.

Niniejsze zarządzenie należy przechowywać w starostwach łącznie z instrukcją o sposobie prowadzenia ksiąg rachunkowych i gospodarczych w sposób podany w okólniku Nr. 1 z 1932 roku (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 1 z 1932 r.).

219.

Okólnik Nr. 90

z dnia 29 września 1933 r.

(GL. 34/28/2) o wykonaniu ustawy o częściowej zmianie samorządu terytorjalnego (przepisy prawne w sprawie podziału administracyjnego).

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem śląskiego).

W związku z okólnikiem Nr. 65 z 12.7.1933 Nr. GL. 36-15 w sprawie powyżej oznaczonej, przesyłam w załączeniu „Instrukcję Nr. II“, która zawiera zestawienie przepisów prawnych dotyczących sprawy podziału administracyjnego na podległym Panu Wojewodzie terenie.

Pan Wojewoda zechce wezwać właściwych urzędników, którym będzie poruczone przygotowywanie wniosków w sprawach podziału administracyjnego, zarówno urzędników w urzędzie wojewódzkim jak i w starostwach, ażeby zapoznali się szczegółowo z treścią tej instrukcji.

INSTRUKCJA Nr. 2 a.

w sprawie podziału administracyjnego Państwa.

(Województwa centralne i wschodnie).

Uwaga: Zamieszczone przy poszczególnych artykułach uwagi oznaczone I odnoszą się do województw centralnych, oznaczone II odnoszą się do województw wschodnich.

Część I. Gromady.

1) U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 15. (1) Obszar gminy wiejskiej, jeżeli nie stanowi jednej miejscowości, dzieli się na gromady.

Gromadę wiejską stanowi z reguły każda miejscowość (osiedle, wieś, sioło, kolonja, osada, miasteczko, zaścianek, folwark i t. p.); miejscowości te jednak mogą być łączone i mogą tworzyć wspólną gromadę.

(2) Każda nieruchomość w gminie wiejskiej należy do obszaru jednej z gromad.

(3) Gromada jest podmiotem majątku, dobra gromadzkiego i innych praw majątkowych.

(4) W gminach wiejskich, których obszar stanowi jedną miejscowość, niema ustroju gromady i wszystkie uprawnienia, zastrzeżone ustawą niniejszą organom gromady, należą do właściwych organów ustrojowych gminy.

Art. 16. (1) Utworzenie nowej gromady, zniesienie istniejącej oraz wszelkie zmiany granic gromad w obrębie gminy wiejskiej, jak również ustalenie i zmiana nazwy gromady następują w drodze rozporządzenia wojewody, wydanego przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym na wniosek wydziału powiatowego i po wysłuchaniu opinji organów uchwalających interesowanych gromad oraz rady gminnej.

(2) Rozrachunki między gromadami i likwidację spraw majątkowych przy zmianie granic przeprowadzają interesowane gromady w drodze porozumienia, a jeżeli porozumienie takie nie dojdzie do skutku — właściwy wydział powiatowy.

Uwaga I. Ust. (1) i (2) art. 15 i cały art. 16 wchodzą w życie dopiero po dokonaniu podziału gminy na gromady w myśl art. 107 ust. (1), postanowienia zaś ust. (3) i (4) art. 15 stosuje się odrazu.

Uwaga II. Art. 15 i 16 weszły w życie dnia 13 lipca 1933 r.

Art. 107. (1) Podziału obszaru gmin wiejskich, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, na gromady dokonają wojewodowie w drodze rozporządzeń, wydanych przy współudziale wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, po wysłuchaniu opinji rad gmin terytorjalnie interesowanych i wydziałów powiatowych. Powyższe rozporządzenia wojewodów będą ogłoszone w „Dziennikach Wojewódzkich“ przed upływem 12 miesięcy po wejściu w życie ustawy niniejszej. Postanowienia powyższe nie dotyczą województw: nowogródzkiego, wileńskiego, wołyńskiego i poleskiego, jak również powiatów: grodzieńskiego i wołkowyskiego oraz gmin białowieskiej i masiewskiej w powiecie bielskim, w województwie białostockiem.

(2) W gromadach, istniejących na obszarze b. zaboru rosyjskiego, funkcje rad bądź zebrań gromadzkich i sołtysów (podsołtysów) do czasu ukonstytuowania się organów na podstawie przepisów wyborczych, przewidzianych w ustawie niniejszej, sprawować będą dotychczasowe zebrania (zgromadzenia) gromadzkie i sołtysi (podsołtysi). Funkcje sołtysów na obszarze wsi, które dotychczas nie posiadają ustroju gromady, do czasu utworzenia gromad i powołania ich organów

w myśl ustawy niniejszej sprawować będą sołtysi, powołani na zasadach dotychczasowych.

Uwaga I. Art. 107 wszedł w życie 13 lipca 1933.

Uwaga II. Ustęp (1) art. 107 nie obowiązuje w województwach wschodnich. Postanowienie, zawarte w zdaniu pierwszem, ustępu (2) weszło w życie 13 lipca 1933 zdanie końcowe ust. (2) nie dotyczy obszaru województw wschodnich.

Przepisy, dotyczące obszaru województwa białostockiego, z wyjątkiem powiatów: grodzieńskiego i wołkowyskiego, oraz obszaru województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego.

Art. 79. Znosi się ustrój gromady w gminach wiejskich, o których mowa w art. 15 ust. (4). Majątek tych gromad przenosi się na obejmującą ich obszar gminę wiejską, dotychczasowy zakres działania organów gromady — na odpowiednie organa ustrojowe gminy wiejskiej z zastrzeżeniem, że prawa majątkowe dotychczasowych członków gromady nie mogą być naruszone (art. 25 i 80).

Uwaga I. Art. 79 wszedł w życie 13 lipca 1933.

Część II. Gminy wiejskie.

2) USTAWA

z dnia 22 września 1922 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770)

w przedmiocie zmiany granic oraz rozwiązywania i tworzenia gmin wiejskich na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austrjackiego.

Art. 1. Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo uskuteczniania na obszarze b. zaboru rosyjskiego zmian granic gmin wiejskich, znoszenia ich, jak również tworzenia nowych. Na obszarze b. zaboru austrjackiego prawo to przysługuje mu w stosunku do gmin, podlegających ustawie gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. Ust. Kr. Nr. 19), w tych wszystkich wypadkach, gdy zmiany, o których wyżej mowa, nie mogą nastąpić w drodze dobrowolnego porozumienia się między gminami stosownie do § 2 i § 4 wskazanej ustawy gminnej.

Art. 2. Zmiany, o których mowa w art. 1, uskuteczniane będą po wysłuchaniu opinji zainteresowanych ciał samorządowych.

Art. 3. Zarządy gmin, których dotyczyć mają zmiany, przewidziane w art. 1, winny zawrzeć umowę w przedmiocie posiadania i korzystania ze swego majątku, z zakładów oraz funduszów, jak również w sprawie wierzytelności i długów. Jeżeli pomiędzy zainteresowanemi zarządami gminnemi porozumienie nie dojdzie do skutku, to w sprawach tych rozstrzyga w toku instancji właściwy wydział powiatowy.

Art 4. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, obowiązywać zaś ma do czasu wejścia w życie ustawy o administracyjnym podziale Państwa. Jednocześnie traci moc obowiązującą przepis, zawarty w art. 3 rozporządzenia Generalnego Komisarza Ziem Wschodnich o samorządzie gminnym (Dz. Urz. Z. C. Z. Wsch. z r. 1919 Nr. 21, poz. 215).

3) ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 1 czerwca 1927 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 455)

w sprawie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie.

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 44) postanawiam co następuje:

Art. 1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1919 r. w przedmiocie przywrócenia na terenie b. Królestwa Kongresowego dawnych granic gmin wiejskich, zmienionych przez władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie (Monitor Polski z dnia 29 marca 1919 r. Nr. 72) obowiązuje od dnia jego ogłoszenia.

Art. 2. Rozporządzenia i zarządzenia władz okupacyjnych, włączające całe gminy wiejskie lub ich część do obszarów gmin miejskich, bez względu na formę ich ogłoszenia oraz zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane na podstawie powyższego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1919 r., mają moc prawną od chwili ich wydania.

Art. 3. Stwierdzanie i ustalenie granic gmin na podstawie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 4. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

4) ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 29 maja 1928 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 786)

o przekazaniu wojewodom: w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie i Białymstoku — decyzyj wymienionych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. w spra-

wie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie.

Na podstawie art. 118 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Zastrzeżone w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. w sprawie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 455), prawo stwierdzania i ustalania granic gmin, przekazuje się niniejszem wojewodom: w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie i Białymstoku.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

5) U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 10. (1) Do obszaru gminy wiejskiej wchodzi jedna lub więcej miejscowości (osad, miasteczek, wsi, siół, osiedli, przysiółków, kolonij, zaścianków, folwarków i t. p.).

(2) Wielkość obszaru gminy powinna odpowiadać naturalnemu, o ile możności, zasięgowi wspólnego zainteresowania lokalnemi sprawami publicznemi ogółu mieszkańców połączonych miejscowości, jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciążących na niej zadań.

(3) Każda gmina wiejska jest samorządną jednostką terytorjalną, osobą prawa publicznego i podmiotem praw majątkowych.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinij w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 102. (1) Granice obszaru dotychczasowych gmin wiejskich, które nie odpowiadają warunkom, ustalonym w art. 10, będą odpowiednio zmienione.

Art. 104. Dotychczasowe przepisy, odnoszące się do ustroju gmin wiejskich, zakresu ich działania, zmiany granic oraz finansów ze zmianami, wynikającemi z ustawy niniejszej, stosuje się do gmin wiejskich w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

U w a g a I i II. Art. 10, 43, 102, 104 i 128 weszły w życie 13 lipca 1933 r.

Część III. Miasta.

6) Ustawa z dnia 20 lutego 1920 (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 92) w przedmiocie zaliczania osad wiejskich w poczet miast oraz zmiany granic miast na obszarze b. zaboru rosyjskiego, — w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895 w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa.

Art. 1. Zaliczanie na obszarze b. zaboru rosyjskiego osad wiejskich w poczet miast oraz zmiany granic miast, nie stanowiących odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, a w szczególności przez wcielenie do miast sąsiednich obszarów wiejskich lub odłączanie części obszarów miejskich, następują w drodze rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, wydawanych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych. Zmiany granic miast, stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, dokonywane będą drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

7) ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z 1 czerwca 1927 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 455)

w sprawie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 29 maja 1928 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 786)

o przekazaniu wojewodom: w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie i Białymstoku decyzyj, wymienionych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 w sprawie granic gmin na terenie b. Król. Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie.

U w a g a: Tekst obu powyższych przepisów patrz wyżej pod 3) i 4).

8) U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 33. Rada Ministrów po wysłuchaniu opinji rady miejskiej i wydziału powiatowego może w drodze rozporządzenia znieść miasto, liczące mniej niż 3000 mieszkańców i nadać mu ustrój gminy wiejskiej lub gromady. Zniesienie miasta, liczącego co najmniej 3.000 mieszkańców, może nastąpić tylko w drodze ustawodawczej.

Uwaga I i II. Wszedł w życie dnia 13 lipca 1933.

Art. 38. (1) Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania w okresie lat 3 od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej w drodze rozporządzeń z mocą ustawy dla miast: Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, m. st. Warszawy i Wilna odrębnego prawa (statutu) o ustroju miasta.

(2) Prawo o ustroju miasta może uwzględnić odrębności ustrojowe miasta w zakresie spraw następujących:

a) określenie liczby radnych;
b) ustalenie, czy mandat radnego może być łączony z mandatem członka zarządu miejskiego oraz czy członkowie zarządu wchodzą w skład rady;
c) uregulowanie sprawy przewodnictwa na posiedzeniach rady miejskiej;
d) ustalenie sposobu ukonstytuowania się i organizacji rady miejskiej;
e) ustalenie trybu obradowania rady miejskiej i magistratu oraz ustanowienie kar regulaminowych, zastrzeżonych dla uprawnień przewodniczącego i kolegjum;
f) określenie liczby ławników i wiceprezydentów oraz ustalenie wyższych kwalifikacyj naukowych i zawodowych na urząd prezydenta miasta i wiceprezydentów;
g) ustalenie zasad zarządu majątkiem gminnym;
h) uregulowanie innych spraw gminy, co do których ustawa niniejsza nie zawiera wyraźnych postanowień lub do unormowania nie upoważnia Ministra Spraw Wewnętrznych.

(3) Prawo o ustroju miasta może być nadane na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po zasięgnięciu opinij rady miejskiej danego miasta, bądź bez takiej opinji, gdy rada miejska nie nadeśle jej w ciągu dni 90 po dniu otrzymania projektu prawa do zaopinjowania. Wniosek taki Minister Spraw Wewnętrznych może przedstawić z urzędu lub z inicjatywy rady miejskiej. Uprawnienia powyższe przysługują radom miejskim, powołanym na podstawie przepisów wyborczych, zawartych w ustawie niniejszej.

(4) Z dniem wejścia w życie prawa o ustroju miasta tracą moc w odniesieniu do danego miasta te postanowienia ustawy niniejszej, które dotyczą spraw, przez to prawo odmiennie uregulowanych, oraz przepisy ustaw szczególnych, sprzeczne z postanowieniami prawa o ustroju miasta.

Uwaga I i II. Art. 38 będzie miał zastosowanie po odnowieniu składu obecnych rad miejskich w odnośnych miastach.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinij w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga I i II. Art. 43 i 128 weszły w życie 13 lipca 1933 r.

9) Część IV — Powiaty miejskie.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia **19 stycznia 1928 r.** (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Art. 73. Miasta liczące na podstawie powszechnego spisu ludności wyżej niż 75.000 mieszkańców tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

O ile od powszechnego spisu ludności minie więcej, aniżeli pięć lat, Rada Ministrów może zezwolić na przeprowadzenie osobnego spisu ludności na obszarze gminy.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia tworzyć wyjątkowo powiaty miejskie dla celów administracji państwowej z miast liczących mniej aniżeli 75.000 mieszkańców.

10) ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 kwietnia 1932 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 408)

w sprawie powiatów miejskich.

Na podstawie art. 73 — 77, 80 — 84, 117, 125 i 126 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się, co następuje:

§ 1. Miasta: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Radom, Sosnowiec, Toruń i Wilno tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

Część V — Powiaty.

11) USTAWA

z dnia 7 lipca 1921 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 400)

w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b. dzielnicy rosyjskiej i austrja-

cko-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnicy austrjacko-węgierskiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentacyj powiatowych (w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 376).

Art. 1. Upoważnia się Radę Ministrów do dokonywania zmian granic powiatów, kasowania tychże, jak również tworzenia nowych powiatów na obszarach b. dzielnic: rosyjskiej i austrjacko-węgierskiej prócz obszaru Śląska Cieszyńskiego.

Art. 2. Wnioski w sprawach, wymienionych w art. 1, przedstawia Radzie Ministrów Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu po wysłuchaniu opinji zainteresowanych ciał samorządowych.

Art. 3. Zmiany granic powiatów na oznaczonym w art. 1 obszarze b. dzielnicy austrjacko-węgierskiej pociągają za sobą odpowiednie zmiany obszarów działania samorządowych reprezentacyj powiatowych.

Rada Ministrów ma prawo dokonywać na obszarze b. dzielnicy austrjacko-węgierskiej, prócz obszaru Śląska Cieszyńskiego, zmian granic obszarów działania reprezentacyj powiatowych, kasować je, jak również i tworzyć nowe, z dostosowaniem ich do każdoczesnych granic powiatów.

Art. 4. Reprezentacje powiatowe, których obszary działania stosownie do art. 3 ulegną zmianie, winny zawrzeć umowę w przedmiocie posiadania i korzystania ze swego majątku, zakładów oraz funduszów, jak również w przedmiocie wierzytelności i długów. Jeżeli pomiędzy zainteresowanemi reprezentacjami porozumienie nie dojdzie do skutku, w sprawach tych rozstrzyga właściwy wojewoda, a o ile porozumienie ma dotyczyć reprezentacyj powiatowych, położonych na obszarze dwóch lub więcej województw — Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Część VI. — Województwa.

12) USTAWA

z dnia 22 kwietnia 1926 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269).

w sprawie przyłączania gmin wiejskich, wchodzących w skład powiatu jednego województwa do przyległego powiatu województwa drugiego.

Art. 1. Zezwala się Radzie Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych przyłączać gminy wiejskie, wchodzące w skład powiatu jednego województwa, do przyległego powiatu województwa drugiego, o ile tego wymagają względy natury publicznej.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na obszarze b. zaboru austrjackiego i rosyjskiego z dniem jej ogłoszenia.

INSTRUKCJA Nr. 2. b.

w sprawie podziału administracyjnego Państwa.

(Województwa południowe).

Część I. Gromady.

1) U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 15. (1) Obszar gminy wiejskiej, jeżeli nie stanowi jednej miejscowości, dzieli się na gromady.

Gromadę wiejską stanowi z reguły każda miejscowość (osiedle, wieś, sioło, kolonja, osada, miasteczko, zaścianek, folwark i t. p.); miejscowości te jednak mogą być łączone i mogą tworzyć wspólną gromadę.

(2) Każda nieruchomość w gminie wiejskiej należy do obszaru jednej z gromad.

(3) Gromada jest podmiotem majątku, dobra gromadzkiego i innych praw majątkowych.

(4) W gminach wiejskich, których obszar stanowi jedną miejscowość, niema ustroju gromady i wszystkie uprawnienia, zastrzeżone ustawą niniejszą organom gromady, należą do właściwych organów ustrojowych gminy.

Uwaga. Moc art. 15 została formalnie zawieszona (art. 114).

Art. 16. (1) Utworzenie nowej gromady, zniesienie istniejącej oraz wszelkie zmiany granic gromad w obrębie gminy wiejskiej, jak również ustalenie i zmiana nazwy gromady następują w drodze rozporządzenia wojewody, wydanego przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym na wniosek wydziału powiatowego i po wysłuchaniu opinji organów uchwalających interesowanych gromad oraz rady gminnej.

(2) Rozrachunki między gromadami i likwidację spraw majątkowych przy zmianie granic przeprowadzają interesowane gromady w drodze porozumienia, a jeżeli porozumienie takie nie dojdzie do skutku — właściwy wydział powiatowy.

Uwaga. Przepisy art. 16 będą miały zastosowanie dopiero po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 107. (1) Podziału obszaru gmin wiejskich, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, na gromady dokonają wojewodowie w drodze rozporządzeń, wydanych przy współudziale wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, po wysłuchaniu opinji rad gminnych gmin terytorjalnie interesowanych i wydziałów powiatowych. Powyższe rozporządzenia wojewodów będą ogłoszone w „Dziennikach Wojewódzkich" na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego — przed upływem 2 miesięcy po ogłoszeniu w stosunku do danego obszaru rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanych w myśl art. 103.

(3) W gromadach, powstałych w myśl postanowień ust. (1) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego, zarząd majątkiem gromady do czasu ukonstytuowania się jej organów sprawować będzie czynny w chwili powstania gromady organ zarządzający dotychczasowej gminy wiejskiej, a w braku takiego organu — powołany przez władzę nadzorczą organ tymczasowy.

Uwaga. Przepisy art. 107 będą wprowadzone w życie po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 114. (1) Gminy wiejskie, utworzone w myśl art. 102 ust. (2) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego, jak również gromady na tym obszarze rozpoczną swą działalność dopiero po ukonstytuowaniu się w nich nowych organów ustrojowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wyborczych, wydanych na zasadzie jej postanowień.

(2) Do chwili rozpoczęcia działalności przez nowoutworzone gminy wiejskie w myśl postanowień ust. (1) zawiesza się moc przepisów, zawartych w art. 2 i 11 ust. (2) oraz art. 13, 15, 30, 56, 57, 58, 88, 89 i 100 ustawy niniejszej w stosunku do wszystkich dotychczasowych gmin wiejskich na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego oraz w stosunku do gmin, które rządzą się na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego ustawą z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 19) i na które moc ustawy tej będzie rozciągnięte w myśl art. 82.

(3) W stosunku do określonych w ust. (1) gmin na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego zawiesza się na powyższy okres również moc postanowień, zawartych w art. 49 ust. (1), 50 ust. (2), 52 i 53. Na obszarze tym aż do chwili rozpoczęcia działalności przez nowoutworzone gminy wiejskie w myśl ust. (1) przełożony gminy może być tylko niezawodowy.

(4) Przez czas zawieszenia postanowień niniejszej ustawy w myśl ust. (2) i (3) pozostają w mocy przepisy ustaw dotychczasowych, obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej.

Uwaga. Postanowienia art. 114 weszły w życie 13 lipca 1933 r.

2) Część II. Gminy wiejskie.

Uwaga. W okresie przejściowym, t. j. do czasu trwania mocy obowiązującej postanowień art. 103 U. S. z dnia 23 marca 1933 r. podstawą prawną do przeprowadzenia w określonym w art. 103 terminie reformy gminnej, są postanowienia art. 102 i 103 tejże ustawy.

Art. 102. (1) Granice obszaru dotychczasowych gmin wiejskich, które nie odpowiadają warunkom, ustalonym w art. 10, będą odpowiednio zmienione.

(2) Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego dotychczasowe gminy wiejskie, nie posiadające zdolności gospodarczej i finansowej do wykonywania zadań, ciążących na nich z mocy dotychczasowych ustaw i ustawy niniejszej, powinny być połączone w gminy większe, odpowiadające postanowieniom art. 10.

Art. 103. (1) Ustalenia obszarów gmin wiejskich, ich siedzib i nazw na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego dokona w myśl przepisów ustawy niniejszej Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia w ciągu 18 miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy po wysłuchaniu opinji zainteresowanych rad gminnych.

(2) Rada Ministrów władna jest w drodze rozporządzenia okres, przewidziany w ust. (1), przedłużyć dla obszarów poszczególnych powiatów o dalsze 12 miesięcy.

Uwaga. Po dokonaniu reformy gminnej względnie po upływie terminów przewidzianych w art. 103 U. S. z 23 marca 1933 r. znajdzie zastosowanie:

3) USTAWA

z dnia 22 września 1922 r.

w przedmiocie zmiany granic oraz rozwiązywania i tworzenia gmin wiejskich na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austrjackiego (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770).

Art. 1. Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo uskuteczniania na obszarze b. zaboru rosyjskiego zmian granic gmin wiejskich, znoszenia ich, jak również tworzenia nowych. Na obszarze b. zaboru austrjackiego prawo to przysługuje mu w stosunku do gmin podlegających ustawie gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. Ust. Kr. Nr. 19), w tych wszystkich wypadkach, gdy zmiany, o których wyżej mowa, nie mogą

nastąpić w drodze dobrowolnego porozumienia się między gminami stosownie do § 2 i § 4 wskazanej ustawy gminnej.

Art. 2. Zmiany, o których mowa w art. 1, uskuteczniane będą po wysłuchaniu opinji zainteresowanych ciał samorządowych.

Art. 3. Zarządy gmin, których dotyczyć mają zmiany, przewidziane w art. 1, winny zawrzeć umowę w przedmiocie posiadania i korzystania ze swego majątku, z zakładów oraz funduszów, jak również w sprawie wierzytelności i długów. Jeżeli pomiędzy zainteresowanemi zarządami gminnemi porozumienie nie dojdzie do skutku, to w sprawach tych rozstrzyga w toku instancji właściwy wydział powiatowy.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, obowiązywać ma zaś do czasu wejścia w życie ustawy o administracyjnym podziale Państwa. Jednocześnie traci moc obowiązującą przepis, zawarty w art. 3 rozporządzenia Generalnego Komisarza Ziem Wschodnich o samorządzie gminnym (Dz. Urz. Z. C. Z. Wsch. z r. 1919 Nr. 21, poz. 215).

4) U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Art. 10. (1) Do obszaru gminy wiejskiej wchodzi jedna lub więcej miejscowości (osad, miasteczek, wsi, siół, osiedli, przysiółków, kolonij, zaścianków, folwarków i t. p.).

(2) Wielkość obszaru gminy powinna odpowiadać naturalnemu, o ile możności, zasięgowi wspólnego zainteresowania lokalnemi sprawami publicznemi ogółu mieszkańców połączonych miejscowości, jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciążących na niej zadań.

(3) Każda gmina wiejska jest samorządną jednostką terytorjalną, osobą prawa publicznego i podmiotem praw majątkowych.

Uwaga. Przepis art. 10 wszedł w życie 13 lipca 1933 r. z tem, że postanowienia ust. (2) będą wykonane dopiero przy przeprowadzeniu reformy gminnej zgodnie z art. 102 i 103 ustawy.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5)) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: u) uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinji w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 82. (4) Na miejscowości, niepodniesione do rzędu miast w myśl ust. (2) i (3), a objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., rozciąga się z chwilą jej wygaśnięcia moc ustawy gminnej z dnia 12 sierpnia 1886 r. (Dz. u. kr. Nr. 19) ze zmianami, wynikającemi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

(5) Wszystkie gminy, objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., po rozciągnięciu na nie mocy ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r., zachowują dotychczasowe uprawnienia finansowe oraz posiadane historyczne nazwy „miast“ i „miasteczek“.

(6) Niezależnie od zmian, wynikających z innych postanowień ustawy niniejszej, wprowadza się do ustawy gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 roku zmiany następujące:

a) w § 1 dodaje się postanowienie treści następującej: „Wszystkie gminy, podlegające ustawie niniejszej, posiadają ustrój gminy wiejskiej“;

b) w § 102 (w brzmieniu ustawy z dnia 6 grudnia 1883 r. Dz. u. kr. Nr. 76) w miejsce wyrazów: „rady powiatowej“ w końcu zdania drugiego wstawia się wyraz „gminnej“;

c) w § 102 skreśla się trzy ostatnie ustępy, w ich zaś miejsce wstawia się nowy ustęp treści następującej:

„Przełożony gminy obowiązany jest pociągnąć do odpowiedzialności służbowej i wdrożyć postępowanie dyscyplinarne przeciwko podwładnemu funkcjonarjuszowi na wezwanie władzy nadzorczej, gdy władza ta przy wykonywaniu nadzoru nad gminą stwierdzi, że funkcjonarjusz gminy dopuścił się naruszenia obowiązków służbowych“;

d) w § 108 (w brzmieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1874 r. Dz. u. kr. Nr. 49) w miejsce wyrazów: „rady powiatowej“ w zdaniu drugiem wstawia się wyraz „gminnej“.

Uwaga. Ustępy 5 i 6 art. 82 weszły w życie dnia 13 lipca 1933 r. — ustęp 4 z upływem roku po wejściu w życie U. S.

Art. 104. Dotychczasowe przepisy, odnoszące się do ustroju gmin wiejskich, zakresu ich działania, zmiany granic oraz finansów ze zmianami, wynikającemi z ustawy niniejszej, stosuje się do gmin wiejskich w rozumieniu niniejszej ustawy.

Uwaga. Art. 104 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 105. Uchyla się postanowienia, zawarte w ustępie drugim art. 1 ustawy z dnia 22 września 1922 r. w przedmiocie zmiany granic oraz rozwiązywania i tworzenia gmin wiejskich na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770).

Uwaga. Art. 105 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 107. (1) Podziału obszaru gmin wiejskich, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, na gromady dokonają wojewodowie w drodze rozporządzeń, wydanych przy współudziale wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, po wysłuchaniu opinji rad

gminnych gmin terytorjalnie interesowanych i wydziałów powiatowych.

(3) W gromadach, powstałych w myśl postanowień ust. (1) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego, zarząd majątkiem gromady do czasu ukonstytuowania się jej organów sprawować będzie czynny w chwili powstania gromady organ zarządzający dotychczasowej gminy wiejskiej, a w braku takiego organu — powołany przez władzę nadzorczą organ tymczasowy.

Uwaga. Postanowienia art. 107 będą wprowadzone w życie po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 114. (1) Gminy wiejskie, utworzone w myśl art. 102 ust. (2) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego, jak również gromady na tym obszarze rozpoczną swą działalność dopiero po ukonstytuowaniu się w nich nowych organów ustrojowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wyborczych, wydanych na zasadzie jej postanowień.

(2) Do chwili rozpoczęcia działalności przez nowoutworzone gminy wiejskie w myśl postanowień ust. (1) zawiesza się moc przepisów, zawartych w art. 2 i 11 ust. (2) oraz art. 13, 15, 30, 56, 57, 58, 88, 89 i 100 ustawy niniejszej w stosunku do wszystkich dotychczasowych gmin wiejskich na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego oraz w stosunku do gmin, które rządzą się na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego ustawą z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 19) i na które moc ustawy tej będzie rozciągnięta w myśl art. 82.

(3) W stosunku do określonych w ust. (1) gmin na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego zawiesza się na powyższy okres również moc postanowień, zawartych w art. 49 ust. (1), 50 ust. (2), 52 i 53. Na obszarze tym aż do chwili rozpoczęcia działalności przez nowoutworzone gminy wiejskie w myśl ust. (1) przełożony gminy może być tylko niezawodowy.

(4) Przez czas zawieszenia postanowień niniejszej ustawy w myśl ust. (2) i (3) pozostają w mocy przepisy ustaw dotychczasowych, obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej.

Uwaga. Art. 114 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga. Art. 128 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Część III. Miasta.

5) USTAWA

z dnia 1 sierpnia 1923 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 719)

w przedmiocie dokonywania zmian granic miejskich na obszarze b. Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem (w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895) w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa.

„Art. 1. Minister Spraw Wewnętrznych władny jest dokonywać w drodze rozporządzenia na obszarze b. Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zmian miejskich, podlegających postanowieniom galicyjskich krajowych ustaw gminnych z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 24) oraz z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 51), jeżeli gminy te nie stanowią odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, a przytem tylko w tych przypadkach, gdy zmiana taka nie może być dokonana w trybie ust. 1 § 100 cytowanej ustawy z 1889 r. lub ust. 1 § 96 cytowanej ustawy z 1896 r. Zmiany granic miasta Lwowa i Krakowa oraz miast stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, gdy zmiany takie nie mogą być dokonane w trybie art. 2 statutu m. Lwowa z dnia 14 października 1870 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 79) względnie w trybie art. 3 statutu m. Krakowa z dnia 6 października 1901 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 108) wreszcie w trybie ust. 1 § 100 ustawy z r. 1889 lub ust. 1 § 96 ustawy z 1896 r. będą dokonywane drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych".

Art. 2. Zmiany powyższe mogą być dokonywane przez przyłączenie gmin podmiejskich lub ich części, graniczących bezpośrednio z miastami, o charakterze przeważnie miejskim, względnie gospodarczo ściśle z miastami związanych, po wysłuchaniu opinji zainteresowanych ciał samorządowych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 3. Gminy, których dotyczyć będą przewidziane w art. 1 zmiany granic, winny zawrzeć ze sobą umowę, regulującą stosunki co do posiadania i użytkowania majątku gminnego, zakładów i funduszów gminnych, jak również co do wierzytelności i długów, z zastrzeżeniem praw, przysługujących dotychczasowym użytkowcom dobra gminnego. Zasady uregulowania tych stosunków poda rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy. Umowy zawarte podlegają w toku instancji zatwierdzeniu właściwego wydziału samorządowego. Jeżeli umowa taka w drodze zgodnego porozumienia się między zainteresowanemi zarządami gminnemi nie dojdzie do skutku, ureguluje te stosunki w toku instancji właściwy

wydział samorządowy, a w ostatniej instancji — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Z dniem tym tracą moc obowiązującą postanowienia, zawarte w § 100 ustęp 2 i 3 i w końcowym ustępie § 112 galicyjskiej krajowej ustawy gminnej z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. u. kr. Nr. 24), jako też w § 96 ustęp 2 i 3 w końcowym ustępie § 109 galicyjskiej krajowej ustawy gminnej z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. u. kr. Nr. 51) oraz w art. 2 statutu m. Lwowa i w art. 3 statutu miasta Krakowa w zakresie spraw, objętych niniejszą ustawą.

6) U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Art. 33. Rada Ministrów po wysłuchaniu opinji rady miejskiej i wydziału powiatowego może w drodze rozporządzenia znieść . . . miasto, liczące mniej niż 3.000 mieszkańców i nadać mu ustrój gminy wiejskiej lub gromady. Zniesienie miasta, liczącego co najmniej 3.000 mieszkańców, może nastąpić tylko w drodze ustawodawczej.

U w a g a. Art. 33 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 38. (1) Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania w okresie lat 3 od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej w drodze rozporządzeń z mocą ustawy dla miast: Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, m. st. Warszawy i Wilna odrębnego prawa (statutu) o ustroju miasta.

(2) Prawo o ustroju miasta może uwzględnić odrębności ustrojowe miasta w zakresie spraw następujących:

a) określenie liczby radnych;
b) ustalenie, czy mandat radnego może być łączony z mandatem członka zarządu miejskiego oraz czy członkowie zarządu wchodzą w skład rady;
c) uregulowanie sprawy przewodnictwa na posiedzeniach rady miejskiej;
d) ustalenie sposobu ukonstytuowania się i organizacji rady miejskiej;
e) ustalenie trybu obradowania rady miejskiej i magistratu oraz ustanowienie kar regulaminowych, zastrzeżonych dla uprawnień przewodniczącego i kolegjum;
f) określenie liczby ławników i wiceprezydentów oraz ustalenie wyższych kwalifikacyj naukowych i zawodowych na urząd prezydenta miasta i wiceprezydentów;
g) ustalenie zasad zarządu majątkiem gminnym;
h) uregulowanie innych spraw gminy, co do których ustawa niniejsza nie zawiera wyraźnych postanowień lub do unormowania nie upoważnia Ministra Spraw Wewnętrznych.

3) Prawo o ustroju miasta może być nadane na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po zasięgnięciu opinji rady miejskiej danego miasta, bądź bez takiej opinji, gdy rada miejska nie nadeśle jej w ciągu dni 90 po dniu otrzymania projektu prawa do zaopinjowania. Wniosek taki Minister Spraw Wewnętrznych może przedstawić z urzędu lub z inicjatywy rady miejskiej. Uprawnienia powyższe przysługują radom miejskim, powołanym na podstawie przepisów wyborczych, zawartych w ustawie niniejszej.

(4) Z dniem wejścia w życie prawa o ustroju miasta tracą moc w odniesieniu do danego miasta te postanowienia ustawy niniejszej, które dotyczą spraw, przez to prawo odmiennie uregulowanych oraz przepisy ustaw szczególnych, sprzeczne z postanowieniami prawa o ustroju miasta.

U w a g a. Art. 38 będzie miał zastosowanie po odnowieniu składu obecnych rad miejskich w odnośnych miastach.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5)) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: u) uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinji w sprawie zmiany granic gminy.

U w a g a. Art. 43 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 82. (1) Ustawa z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. u. kr. Nr. 51) traci moc obowiązującą z upływem roku po dniu wejścia w życie ustawy niniejszej.

(2) Wszystkie liczące ponad 3.000 mieszkańców miasta i miasteczka, objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., podnosi się z mocy ustawy niniejszej do rzędu miast, rządzących się ustawą z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. u. kr. Nr. 24) i rozciąga się na nie moc tej ustawy ze zmianami, wynikającemi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

(3) Niezależnie od postanowień, zawartych w ust. (1), Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzeń w ciągu roku po wejściu w życie ustawy niniejszej po wysłuchaniu opinji zainteresowanych związków samorządowych podnieść również do rzędu powyższych miast niektóre z pozostałych miejscowości, objętych dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., rozciągając na nie moc ustawy z dnia 13 marca 1889 r. ze zmianami, wynikającemi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

(4) Na miejscowości, niepodniesione do rzędu miast w myśl ust. (2) i (3), a objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., rozciąga się z chwilą jej wygaśnięcia moc ustawy gminnej

z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 19), ze zmianami, wynikającemi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

(5) Wszystkie gminy, objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., po rozciągnięciu na nie mocy ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r. zachowują dotychczasowe uprawnienie finansowe oraz posiadane historyczne nazwy „miast“ i „miasteczek“.

(6) Niezależnie od zmian, wynikających z innych postanowień ustawy niniejszej, wprowadza się do ustawy gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. zmiany następujące:

a) w § 1 dodaje się postanowienie treści następującej:
„Wszystkie gminy, podlegające ustawie niniejszej, posiadają ustrój gminy wiejskiej“;

b) w § 102 (w brzmieniu ustawy z dnia 6 grudnia 1883 r. Dz. u. kr. Nr. 76) w miejsce wyrazów: „rady powiatowej“ w końcu zdania drugiego wstawia się wyraz „gminnej“;

c) w § 102 skreśla się trzy ostatnie ustępy, w ich zaś miejsce wstawia się nowy ustęp treści następującej:
„Przełożony gminy obowiązany jest pociągnąć do odpowiedzialności służbowej i wdrożyć postępowanie dyscyplinarne przeciwko podwładnemu funkcjonarjuszowi na wezwanie władzy nadzorczej, gdy władza ta przy wykonywaniu nadzoru nad gminą stwierdzi, że fukcjonarjusz gminy dopuścił się naruszenia obowiązków służbowych“;

d) w § 108 (w brzmieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1874 r. Dz. u. kr. Nr. 49) w miejsce wyrazów: „rady powiatowej“ w zdaniu drugiem wstawia się wyraz „gminnej“.

U w a g a. Ustępy 2, 6 art. 82 weszły w życie 13 lipca 1933 r. Ustępy 3, 4, 5 — z upływem roku po wejściu w życie U. S.

Art. 83. Niezależnie od postanowień, zawartych w art. 82 ust. (2) i (3), Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu opinji zainteresowanej rady gminnej i wydziału powiatowego może w drodze rozporządzeń zaliczać poszczególne miejscowości, liczące powyżej 3.000 mieszkańców, do rzędu miast, rozciągając na nie moc ustawy z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. u. kr. Nr. 24) ze zmianami, wynikającemi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

U w a g a. Art. 83 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 109. Zawiesza się moc postanowień ustawy niniejszej w stosunku do gmin, niezaliczonych z mocy ustawy do rzędu miast (art. 82 ust. (2)), a objętych dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. u. kr. Nr. 51), aż do chwili wejścia w życie w stosunku do tych gmin rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, przewidzianych w art. 82 ust. (3). Do tego czasu w stosunku do powyższych gmin zachowuje nadal moc ustawa z dnia 3 lipca 1896 r. z późniejszemi zmianami.

U w a g a. Art. 109 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

U w a g a. Art. 128 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

7) Część IV. Powiaty miejskie.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86)

o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Art. 73. „Miasta liczące na podstawie powszechnego spisu ludności więcej niż 75.000 mieszkańców tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej. O ile od powszechnego spisu ludności minie więcej, aniżeli pięć lat Rada Ministrów może zezwolić na przeprowadzenie osobnego spisu ludności na obszarze gminy.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia tworzyć wyjątkowo powiaty miejskie dla celów administracji państwowej z miast liczących mniej aniżeli 75.000 mieszkańców“.

8) Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 27 kwietnia 1932 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 408)

w sprawie powiatów miejskich.

Na podstawie art. 73 — 77, 80 — 84, 117, 125 i 126 rozp. Prezydenta R. P. z dn. 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się, co następuje:

§ 1. Miasta: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Radom, Sosnowiec, Toruń i Wilno tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

9) Część V. Powiaty.

USTAWA

z dnia 7 lipca 1921 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 400)

w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b. dzielnicy rosyjskiej i austrjac-

ko-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnicy austrjacko-węgierskiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentacyj powiatowych (w brzmieniu ustalonem rozp. Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 376).

Art. 1. Upoważnia się Radę Ministrów do dokonywania zmian granic powiatów, kasowania tychże, jak również tworzenia nowych powiatów na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austrjacko-węgierskiej prócz obszaru Śląska Cieszyńskiego.

Art. 2. Wnioski w sprawach wymienionych w art. 1 przedstawia Radzie Ministrów Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu po wysłuchaniu opinij zainteresowanych ciał samorządowych.

Uwaga. Art. 3 i 4 tej ustawy straciły moc obowiązującą wobec postanowień art. 1 i 2 dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej z 4 lutego 1919 r. Dz. Pr. Nr. 13,, poz. 141 —w związku z postanowieniem art. 85 U. S.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

10) Część VI. Województwa.

USTAWA

z dnia 22 kwietnia 1926 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269)

w sprawie przyłączania gmin wiejskich, wchodzących w skład powiatu jednego województwa do przyległego powiatu województwa drugiego.

Art. 1. Zezwala się Radzie Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych przyłączać gminy wiejskie, wchodzące w skład powiatu jednego województwa, do przyległego powiatu województwa drugiego, o ile tego wymagają względy natury publicznej.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na obszarze b. zaboru austrjackiego i rosyjskiego z dniem jej ogłoszenia.

INSTRUKCJA Nr. 2 c.

w sprawie podziału administracyjnego Państwa.

(Województwa zachodnie).

Część I. — Gromady.

U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 15. (1) Obszar gminy wiejskiej, jeżeli nie stanowi jednej miejscowości,, dzieli się na gromady. Gromadę wiejską stanowi z reguły każda miejscowość (osiedle, wieś, sioło, kolonja, osada, miasteczko, zaścianek, folwark i t. p.); miejscowości te jednak mogą być łączone i mogą tworzyć wspólną gromadę.

(2) Każda nieruchomość w gminie wiejskiej należy do obszaru jednej z gromad.

(3) Gromada jest podmiotem majątku, dobra gromadzkiego i innych praw majątkowych.

(4) W gminach wiejskich,, których obszar stanowi jedną miejscowość, niema ustroju gromady i wszystkie uprawnienia, zastrzeżone ustawą niniejszą organom gromady, należą do właściwych organów ustrojowych gminy.

Uwaga Moc art. 15 została formalnie zawieszona (art. 114).

Art. 16. (1) Utworzenie nowej gromady, zniesienie istniejącej oraz wszelkie zmiany granic gromad w obrębie gminy wiejskiej, jak również ustalenie i zmiana nazwy gromady następują w drodze rozporządzenia wojewody, wydanego przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym na wniosek wydziału powiatowego i po wysłuchaniu opinji organów uchwalających interesowanych gromad oraz rady gminnej.

(2) Rozrachunki między gromadami i likwidację spraw majątkowych przy zmianie granic przeprowadzają interesowane gromady w drodze porozumienia, a jeżeli porozumienie takie nie dojdzie do skutku — właściwy wydział powiatowy.

Uwaga. Przepisy art. 16 będą miały zastosowanie dopiero po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 107. (1) Podziału obszaru gmin wiejskich, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, na gromady dokonają wojewodowie w drodze rozporządzeń, wydanych przy współudziale wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, po wysłuchaniu opinji rad gminnych gmin terytorjalnie interesowanych i wydziałów powiatowych. Powyższe rozporządzenia wojewodów będą ogłoszone w „Dziennikach Wojewódzkich" na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego — przed upływem 2 miesięcy po ogłoszeniu w stosunku do danego obszaru rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanych w myśl art. 103.

(3) W gromadach, powstałych w myśl postanowień ust. (1) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego, zarząd majątkiem gromady do czasu ukonstytuowania się jej organów sprawować będzie czynny w chwili powstania gromady organ zarządzający dotychczasowej gminy wiejskiej, a w braku takiego organu — powołany przez władzę nadzorczą organ tymczasowy.

Uwaga: Przepisy art. 107 będą miały zastosowanie po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 114. (1) Gminy wiejskie, utworzone w myśl art. 102 ust. (2) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego, jak również gromady na tym obszarze rozpoczną swą działalność dopiero po ukonstytuowaniu się w nich nowych organów ustrojowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wyborczych, wydanych na zasadzie jej postanowień.

(2) Do chwili rozpoczęcia działalności przez nowoutworzone gminy wiejskie w myśl postanowień ust. (1) zawiesza się moc przepisów, zawartych w art. 2 i 11 ust. (2) oraz art. 13, 15, 30, 56, 57, 58, 88, 89 i 100 ustawy niniejszej w stosunku do wszystkich dotychczasowych gmin wiejskich na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego.

(4) Przez czas zawieszenia postanowień niniejszej ustawy w myśl ust. (2) pozostają w mocy przepisy ustaw dotychczasowych, obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej.

Uwaga: Postanowienia art. 114 weszły w życie 13 lipca 1933 r.

Część II. — Gminy wiejskie.

Uwaga: W okresie przejściowym, t. j. do czasu trwania mocy obowiązującej postanowień art. 103 U. S. z dnia 23 marca 1933 r., podstawą prawną do przeprowadzenia w określonym w art. 103 terminie reformy gminnej, są postanowienia art. 102 i 103 tejże ustawy:

Art. 102. (1) Granice obszaru dotychczasowych gmin wiejskich, które nie odpowiadają warunkom, ustalonym w art. 10, będą odpowiednio zmienione.

(2) Na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego dotychczasowe gminy wiejskie, nieposiadające zdolności gospodarczej i finansowej do wykonywania zadań, ciążących na nich z mocy dotychczasowych ustaw i ustawy niniejszej, powinny być połączone w gminy większe, odpowiadające postanowieniom art. 10.

Art 103. (1) Ustalenia obszarów gmin wiejskich, ich siedzib i nazw na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego dokona w myśl przepisów ustawy niniejszej Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia w ciągu 18 miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy po wysłuchaniu opinji zainteresowanych rad gminnych.

(3) Rada Ministrów władna jest w drodze rozporządzenia okres, przewidziany w ust. (1), przedłużyć dla obszarów poszczególnych powiatów o dalsze 12 miesięcy.

Uwaga: Postanowienia art. 102 i 103 mają być wydane w terminie, zakreślonym art. 103.

Uwaga: Po dokonaniu reformy gminnej, względnie po upływie terminów przewidzianych w art. 103 U. S. z dnia 23 marca 1933 r. znajdzie zastosowanie:

Art. 104. Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895) w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa, a mianowicie:

Art. 104. „Do czasu wydania ogólnej ustawy, regulującej sprawy podziału administracyjnego Państwa, Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych może dokonywać na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego zmian granic gmin wiejskich i obszarów dworskich oraz miast niestanowiących odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, tworzyć nowe, bądź znosić istniejące. Zmiany granic powiatów oraz miast, stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, tworzenie nowych oraz znoszenie istniejących dokonywane będą drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych".

Zmiany w podziale dla celów administracji ogólnej pociągają za sobą tem samem odpowiednie zmiany obszarów odnośnych jednostek samorządu terytorjalnego.

Przepisy regulujące sposób rozdzielenia majątku i ustalenia obowiązku zainteresowanych ciał samorządowych pozostają bez zmiany.

U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Art. 10. (1) Do obszaru gminy wiejskiej wchodzi jedna lub więcej miejscowości (osad, miasteczek, wsi, siół, osiedli, przysiółków, kolonij, zaścianków, folwarków i t. p.).

(2) Wielkość obszaru gminy powinna odpowiadać naturalnemu, o ile możności, zasięgowi wspólnego zainteresowania lokalnemi sprawami publicznemi ogółu mieszkańców połączonych miejscowości, jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciążących na niej zadań.

(3) Każda gmina wiejska jest samorządną jednostką terytorjalną, osobą prawa publicznego i podmiotem praw majątkowych.

Uwaga: Przepis art. 10 wszedł w życie 13 lipca 1933 r. z tem, że postanowienia ust. (2) — będą wykonane dopiero przy przeprowadzeniu reformy gminnej zgodnie z art. 102 i 103 ustawy.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. 5) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: u) uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinji w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 91. (1) Znosi się wójtostwa, przewidziane w § 46 — 73 ordynacji powiatowej z dnia 13 grudnia 1872 r. w brzmieniu ustawy z dnia

19 marca 1881 r. (Zb. u. pr. str. 179), wszelkie zaś ich prawa i obowiązki przenosi się na gminy wiejskie, utworzone na zasadzie ustawy niniejszej.

(2) Obowiązki dotychczasowych wójtów przechodzą na wójtów nowoutworzonych gmin, prawa zaś i obowiązki wydziałów wójtowskich na rady gminne.

(3) Do czasu wejścia w życie rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, o których mowa w art. 103, i powołania w nowoutworzonych gminach organów ustrojowych zakres działania dotychczasowych wójtów i wydziałów wójtowskich pozostaje w mocy.

(4) Minister Spraw Wewnętrznych ma prawo przekazać niektóre obowiązki dotychczasowych wójtów właściwym powiatowym władzom administracji ogólnej.

Art. 92. (1) Znosi się obszary dworskie. Terytorja ich włączy Minister Spraw Wewnętrznych do obszarów gmin wiejskich, powstałych w myśl art. 103.

(2) Dotychczasowe czynności przełożonych obszarów dworskich przechodzą na odpowiednie organa ustrojowe gminy wiejskiej w granicach ich zakresu działania, wynikającego z ustaw dotychczasowych i ustawy niniejszej, pozostałe zaś czynności w sprawach administracji publicznej — na sołtysa.

(3) Do czasu wejścia w życie rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, o których mowa w art. 103, zakres działania obszarów dworskich oraz prawa i obowiązki właścicieli bądź przełożonych obszarów dworskich pozostają w mocy.

(4) Uregulowanie publiczno-prawnych oraz majątkowych praw i obowiązków między właścicielami zniesionych obszarów dworskich a gminami nastąpi w drodze bezpośredniego porozumienia. Jeżeli porozumienie takie nie dojdzie do skutku, w sprawach powyższych rozstrzyga właściwy wydział powiatowy.

(5) Na wniosek osoby interesowanej właściwa władza może wystawić świadectwa, o których mowa w art. 20 ustawy wykonawczej do ustawy o urządzeniu ksiąg gruntowych z dnia 26 września 1899 r.

Uwaga: Z uwagi na ust. (3) art. 91 i ust. (3) art. 92 zachowany jest narazie dotychczasowy stan rzeczy, przepisy zaś cyt. ustawy będą wykonane przy przeprowadzeniu reformy gminnej w myśl art. 102 ust. (2) i art. 103 ustawy.

Art. 104. Dotychczasowe przepisy, odnoszące się do ustroju gmin wiejskich, zakresu ich działania, zmiany granic oraz finansów ze zmianami, wynikającemi z ustawy niniejszej, stosuje się do gmin wiejskich w rozumieniu niniejszej ustawy.

Uwaga: Art. 104 wszedł w życie 18 lipca 1933 r.

Art. 114. (1) Gminy wiejskie, utworzone w myśl art. 102 ust. (2) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego, jak również gromady na tym obszarze rozpoczną swą działalność dopiero po ukonstytuowaniu się w nich nowych organów ustrojowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wyborczych, wydanych na zasadzie jej postanowień.

(2) Do chwili rozpoczęcia działalności przez nowoutworzone gminy wiejskie w myśl postanowień ust. (1) zawiesza się moc przepisów, zawartych w art. 2 i 11 ust. (2) oraz art. 13, 15, 30, 56, 57, 58, 88, 89 i 100 ustawy niniejszej w stosunku do wszystkich dotychczasowych gmin wiejskich na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego.

(4) Przez czas zawieszenia postanowień niniejszej ustawy w myśl ust. (2) i (3) pozostają w mocy przepisy ustaw dotychczasowych, obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej.

Uwaga: Art. 114 wszedł w życie z dniem 13 lipca 1933 r.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga: Art. 128 wszedł w życie z dniem 13 lipca 1933 r.

Część III. — Gminy miejskie.

Art. 104 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895) w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa, a mianowicie:

Art. 104. „Do czasu wydania ogólnej ustawy, regulującej sprawy podziału administracyjnego Państwa, Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych może dokonywać na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego zmian granic gmin wiejskich i obszarów dworskich oraz miast niestanowiących odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, tworzyć nowe, bądź znosić istniejące. Zmiany granic powiatów oraz miast, stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, tworzenie nowych oraz znoszenie istniejących dokonywane będą drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych".

Uwaga: Odnośnie znoszenia miast zaznacza się, że art. 104 stracił moc obowiązującą

a w jego miejsce wchodzą podane poniżej postanowienia art. 33 U. S. z dnia 23 marca 1933.

Zmiany w podziale dla celów administracji ogólnej pociągają za sobą tem samem odpowiednie zmiany obszarów odnośnych jednostek samorządu terytorjalnego.

Przepisy regulujące sposób rozdzielenia majątku i ustalania obowiązku zainteresowanych ciał samorządowych pozostają bez zmiany.

U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Art. 33. Rada Ministrów po wysłuchaniu opinji rady miejskiej i wydziału powiatowego może w drodze rozporządzenia znieść miasto, liczące mniej niż 3.000 mieszkańców i nadać mu ustrój gminy wiejskiej lub gromady. Zniesienie miasta, liczącego co najmniej 3.000 mieszkańców, może nastąpić tylko w drodze ustawodawczej.

Uwaga: Art. 33 wszedł w życie z dniem 13 lipca 1933 r.

Art. 38. (1) Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania w okresie lat 3 od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej w drodze rozporządzeń z mocą ustawy dla miast: Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, m. st. Warszawy i Wilna odrębnego prawa (statutu) o ustroju miasta.

(2) Prawo o ustroju miasta może uwzględnić odrębności ustrojowe miasta w zakresie spraw następujących:

a) określenie liczby radnych;

b) ustalenie, czy mandat radnego może być łączony z mandatem członka zarządu miejskiego oraz czy członkowie zarządu wchodzą w skład rady;

c) uregulowanie sprawy przewodnictwa na posiedzeniach rady miejskiej;

d) ustalenie sposobu ukonstytuowania się i organizacji rady miejskiej;

e) ustalenie trybu obradowania rady miejskiej i magistratu oraz ustanowienie kar regulaminowych, zastrzeżonych dla uprawnień przewodniczącego i kolegjum;

f) określenie liczby ławników i wiceprezydentów oraz ustalenie wyższych kwalifikacyj naukowych i zawodowych na urząd prezydenta miasta i wiceprezydentów;

g) ustalenie zasad zarządu majątkiem gminnym;

h) uregulowanie innych spraw gminy, co do których ustawa niniejsza nie zawiera wyraźnych postanowień lub do unormowania nie upoważnia Ministra Spraw Wewnętrznych.

(3) Prawo o ustroju miasta może być nadane na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po zasięgnięciu opinji rady miejskiej danego miasta, bądź bez takiej opinji, gdy rada miejska nie nadeśle jej w ciągu dni 90 po dniu otrzymania projektu prawa do zaopinjowania. Wniosek taki Minister Spraw Wewnętrznych może przedstawić z urzędu lub z inicjatywy rady miejskiej. Uprawnienia powyższe przysługują radom miejskim, powołanym na podstawie przepisów wyborczych, zawartych w ustawie niniejszej.

(4) Z dniem wejścia w życie prawa o ustroju miasta tracą moc w odniesieniu do danego miasta te postanowienia ustawy niniejszej, które dotyczą spraw, przez to prawo odmiennie uregulowanych, oraz przepisy ustaw szczególnych, sprzeczne z postanowieniami prawa o ustroju miasta.

Uwaga: Art. 38 będzie miał zastosowanie po odnowieniu składu obecnych rad miejskich w odnośnych miastach.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: u) uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinji w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga: Art. 128 wszedł w życie z dniem 13 lipca 1933 r.

Część IV. — Powiaty miejskie.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 19 stycznia 1928 r.

o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

(Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

Art. 73. Miasta liczące na podstawie powszechnego spisu ludności więcej niż 75.000 mieszkańców, tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

O ile od powszechnego spisu ludności minie więcej, aniżeli pięć lat, Rada Ministrów może zezwolić na przeprowadzenie osobnego spisu ludności na obszarze gminy.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia tworzyć wyjątkowo powiaty miejskie dla celów administracji państwowej z miast liczących mniej aniżeli 75.000 mieszkańców.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 27 kwietnia 1932 r.

w sprawie powiatów miejskich

(Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 408).

Na podstawie art. 73 — 77, 80 — 84, 117, 125 i 126 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1. Miasta: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Radom, Sosnowiec, Toruń i Wilno tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

Część V. — Powiaty.

Art. 104 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895) w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa, a mianowicie:

art. 104. „Do czasu wydania ogólnej ustawy, regulującej sprawy podziału administracyjnego Państwa, Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych może dokonywać na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego zmian granic gmin wiejskich i obszarów dworskich oraz miast niestanowiących odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, tworzyć nowe, bądź znosić istniejące. Zmiany granic powiatów oraz miast, stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, tworzenie nowych oraz znoszenie istniejących dokonywane będą drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych".

Zmiany w podziale dla celów adminístacji ogólnej pociągają za sobą tem samem odpowiednie zmiany obszarów odnośnych jednostek samorządu terytorjalnego.

Przepisy regulujące sposób rozdzielenia majątku i ustalania obowiązku zainteresowanych ciał samorządowych pozostają bez zmiany.

VII.
Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

220.

Pismo Nr. AP. 109/3

z dnia 2 września 1933 r.

w sprawie wykazu kar administracyjnych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Zechce Pan Wojewoda polecić sporządzenie przez poszczególne podległe Mu władze administracyjne ilościowego wykazu kar administracyjnych za czas od 1 października 1932 r. do do 1 października 1933 r. w/g wzoru ustalonego okólnikiem Nr. 200 z dn. 18.IX. 1929 r. (Zb. Zarz M. S. Wewn. poz. 24, str. 477) i odnośne zestawienia przesłać Ministerstwu **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 października b. r.**

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że następny wzór zestawienia, t. j. **od 1 października 1933 r. do 1 października 1934 r.** ulegnie zmianie w tym kierunku, że rubryka typowych rodzajów wykroczeń będzie obejmowała wykroczenia następujące: 1) Sanitarne, 2) Drogowe, 3) Broń, 4) Alkoholowe, 5) Z ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, 6) Z prawa o wykroczeniach i 7) Różne.

221.

Pismo Nr. Wojsk. B. 8/20

z dnia 7 września 1933 r.

o Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie, Écoles nationales vétérinaires w Alfort, Tuluzie i Lyonie — (odroczenie służby wojskowej).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że: 1) Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie (Palestyna) i 2) Szkoły weterynaryjne: „Écoles Nationales Vétérinaires" w Alfort, Lyonie i Tuluzie (Francja) zostały uznane za uczelnie wyższe, uprawniające do odroczeń służby wojskowej z art. 63 pkt. 2) ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym i wobec tego należy

udzielać odroczeń służby wojskowej rzeczywistym słuchaczom tych uczelni, posiadającym inne konieczne warunki.

222.

Pismo Nr. SS. 54/26/2

z dnia 8 września 1933 r.

o kosztach wykonywania postanowień o obowiązku szkolnym.

Do

P. P. Wojewodów w Białymstoku, Brześciu n/B., Łucku, Nowogródku, Wilnie.

W związku z zapytaniem niektórych P. P. Wojewodów — czy inspektorzy szkolni mają prawo żądania od gmin, aby te pokrywały koszty wykonywania przez inspektoraty postanowień dekretu o obowiązku szkolnym — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że ani ustawa z dnia 12.2. 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) ani też rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.11.1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1030) nie dają inspektorom szkolnym podstawy prawnej do żądania od gmin, aby pokrywały koszty wykonywania przez nich postanowień o obowiązku szkolnym.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, iż podobne wyjaśnienie ze strony Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. otrzymali kuratorzy okręgów szkolnych Brzeskiego, Łuckiego i Wileńskiego.

223.

Pismo Nr. BB-3-8-98

z dnia 8 września 1933 r.

o miesięcznem zapotrzebowaniu kredytów techniczno-budowlanych i dokonywaniu wydatków najniezbędniejszych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Z otrzymywanych miesięcznych zapotrzebowań (z wielu urzędów wojewódzkich) na kredyty techniczno-budowlane wynika, iż Urzędy wojew. nie biorą pod uwagę obecnego stanu Skarbu Państwa, domagając się przyznania w tangentach miesięcznych niewspółmiernie wysokich kwot na poczet przewidzianego całorocznego kredytu.

Ponieważ według wszelkiego prawdopodobieństwa przewidziane w budżecie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na rok 1933/34 kredyty techniczno-budowlane (po pierwotnej kompresji) nie zostaną w całości zrealizowane, przeto należy się liczyć z dalszą kompresją przyznanych całorocznych kwot do wysokości 25% i 35%, a nawet w niektórych pozycjach jak utrzymanie gmachów państwowych i w budżecie nadzwyczajnym 50%, co należy mieć na uwadze przy dokonywaniu miesięcznych wydatków.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o wydanie zarządzeń, zmierzających

1) do dokonywania wydatków tylko w granicach sum otrzymywanych w każdym miesiącu,

2) do wykonywania robót techniczno-budowlanych tylko najniezbędniejszych, mających na celu zabezpieczenie budynków państwowych przed niszczeniem i dla kontynuowania tylko tych prac, których przerwanie spowodowałoby straty dla Skarbu Państwa,

3) przy wykonywaniu robót i wszelkich prac techniczno-budowlanych należy kierować się zasadą daleko idącej oszczędności, zarówno w sposobie wykonania jak i w zakresie prac.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) w związku z powyższem o poddanie rewizji niezbędnych wydatków techniczno-budowlanych i przedłożenie Ministerstwu wykazu najniezbędniejszych wydatków w dz. 3 do końca okresu budżetowego (od września do marca włącznie), biorąc za podstawę nie kredyty, przewidziane budżetem, lecz tylko potrzeby najkonieczniejsze. W wykazie tych kredytów należy podać podział sum na poszczególne miesiące.

Ponadto należy osobno uwzględnić regulowanie zaległych należności i osobno wydatki bieżące.

224.

Pismo Nr. SS. 67/3/4

z dnia 12 września 1933 r.

o sprowadzaniu skazanych do więzienia przez organa gminne.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

Stosownie do postanowień art. 544 i 554 K. P. K. oraz art. 44 przepisów wprowadzających K. P. K. (Dz. U. R. P. Nr. 33 z 1928 r. poz. 314) urzędy gminne obowiązane są wykonywać polecenia sądów i prokuratorów, dotyczące sprowadzania skazanych do więzienia celem odbycia kary.

Jak wykazuje dotychczasowa praktyka, władze gminne niechętnie i ze znacznem częstokroć opóźnieniem wykonywują odnośne polecenia władz sądowych i prokuratorskich.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o wydanie zarządzeń, by władze gminne wykonywały polecone im przez sądy w omawianym zakresie czynności z należytą energją i nie dopuszczały do rażącego odwlekania represji karnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia jednocześnie, iż urzędom gminnym za wykonywanie czynności o jakich wyżej mowa przysługuje wynagrodzenie przewidziane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości i Ministra Skarbu z dnia 25.6.1929 r. o należytościach za konwojowanie osób i rzeczy oraz za przechowywanie rzeczy (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 390).

225.

Pismo Nr. SF. 63/11/1

z dnia 17 września 1933 r.

o przyjmowaniu świadczeń w naturze na spłatę zaległości z tytułu państwowych podatków: gruntowego, dochodowego, majątkowego, spadkowego i od darowizn.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła poniższe do wiadomości ze szczególnem zwróceniem uwagi na ust. ust. 5 i 6 tego zarządzenia, które normują tryb postępowania powiatowych względnie miejskich komisyj odbiorczych w tych wypadkach, gdy wartość świadczeń w naturze nie pokrywa się z sumą zaległości podatkowej, przypadającej od danego płatnika.

Ministerstwo prosi o dalsze zakomunikowanie treści niniejszego pisma kierownikom powiatowej władzy administracji ogólnej na terenie podległego Panu Wojewodzie województwa, ewentualnie w drodze opublikowania w Dzienniku Wojewódzkim.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. III 11301/6/33
Warszawa, dnia 26 lipca 1933 r.

Przyjmowanie świadczeń w naturze na spłatę zaległości z tytułu państwowych podatków: gruntowego, dochodowego, majątkowego, spadkowego i od darowizn.

Do

wszystkich izb skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) i wszystkich kas urzędów skarbowych.

Na podstawie Instrukcji Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu, Opieki Społecznej, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 czerwca 1933 r. w sprawie trybu przyjmowania świadczeń w naturze przewidzianych w art. 27 i 34 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 163) na spłatę niektórych zaległych podatków, oraz udziału w kontach robót meljoracyjnych (Monitor Polski Nr. 140, poz. 183) kasy urzędów skarbowych przyjmować mają zaświadczenia, o których mowa w §§ 13, 19 i 20 instrukcji, jako wpłatę gotówkową na pokrycie zaległości w państwowych podatkach, wymienionych w §§ 1 i 2 instrukcji, wraz z należnościami ubocznemi (kary za zwłokę, względnie odsetki za odroczenie oraz koszty przymusowego ściągnięcia), Ministerstwo Skarbu ustala w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli tryb postępowania podobny do ustalonego zarządzeniem z dnia 3 grudnia 1931 r. L. D. VII. 429/1/31 w sprawie uiszczania niektórych podatków w naturze na cele bezpośredniej pomocy bezrobotnym.

Na podstawie złożonego przez podatnika zaświadczenia i wypełnionego odpowiednio blankietu nadawczego kasa urzędu skarbowego zarachowuje sumę wartości świadczeń w naturze podaną w zaświadczeniu na przychód jako uiszczenie zaległości w państwowych podatkach — **przeto bez dodatków komunalnych** i jednocześnie tę samą sumę zapisuje na rozchód jako wydatek budżetowy Ministerstwa Opieki Społecznej na okres 1933/34 w dziale 8 rozdział 3 § 22 „dopłaty do zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, oraz pomoc dla bezrobotnych".

Rozchody te należy objąć osobnym wykazem szczegółowym, dołączając doń wyżej omawiane zaświadczenie.

Wpłaty wymienionego wyżej rodzaju uskutecznione na rzecz podatków dochodowego i gruntowego mają kasy urzędów skarbowych zapisywać do osobnych dzienników specjalnych, zatytułowanych „wpłaty świadczeniami w naturze". W księdze sum komunalnych obroty te mają być zapisywane na osobnych kontach zatytułowanych jak wyżej przyczem sposób wyrównania tych kont podany zostanie w osobnem zarządzeniu.

W razie otrzymania od podatnika zawiadomienia, opiewającego na sumę, która nie mieści się w ramach norm, podanych w § 2 instrukcji należy zaświadczenie takie zwrócić podatnikowi, celem uzyskania od odnośnej władzy (instytucji) nowego zaświadczenia, opiewającego na sumę właściwą. W tym celu kasa urzędu skarbowego umieszcza na odwrotnej stronie zaświadczenia następującą notatkę: „Suma zaległości podatkowych wynosi . . . . . zł., uprasza się przeto o wystawienie nowego zaświadczenia, opiewającego na tę sumę".

Celem uniknięcia tego rodzaju procedury powinna kasa urzędu skarbowego już wcześniej na żądanie podatnika wystawiać zaświadczenia stwierdzające wysokość zaległości podatkowych, które mogą być w powyższy sposób uiszczane.

Ewent. nadpłaty powstałe w podatkach zapłaconych w naturze skutkiem późniejszego

uwzględnienia odwołań lub z innych powodów nie mogą być w żadnym razie zwracane w gotowiźnie, lecz zarachowywane na poczet przyszłych podatków.

Wkońcu zarządza się, aby Izba Skarbowa zawiadamiała Centralną Księgowość Ministerstwa Skarbu najpóźniej do dnia 10 miesiąca po sprawozdawczym o wysokości sumy zarachowanej przez kasy urzędów skarbowych na ciężar budżetu Ministerstwa Opieki Społecznej, gdyż kredyt na powyższe rozchody nie będzie otwierany w izbach skarbowych, lecz na rachunku Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu.

za DYREKTORA DEPARTAMENTU
(—) Zakrzewski
Naczelnik Wydziału.

226.

Pismo Nr. GB. 48/19/27

z dnia 27 września 1933 r.

o opłacaniu urzędowych listów i kartek znaczkami pocztowemi.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z pismem z dnia 15.VII.1933 r. Nr. GB. 48/19/8, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje na podstawie pisma Ministerstwa Poczt i Telegrafów z dn. 21.IX.1933 r. Nr. PW. 400/88, co następuje:

Według postanowień art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie w brzmieniu ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 275) oraz rozporządzenia Ministrów Poczt i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1933 roku o przesyłkach listowych urzędowych oraz w postępowaniu cywilnem i karnem (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 448), urzędowe przesyłki listowe, wysyłane przez władze, urzędy, osoby i instytucje, wymienione w § 2 pkt. a) i b) powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 22 lipca 1933 roku winny były być, począwszy od dnia 1 sierpnia b. r. opłacane zapomocą znaczków pocztowych, wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 19 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 370).

Z uwagi na techniczne trudności w ostatecznem ustaleniu wszystkich władz i urzędów, którym w myśl powołanych wyżej przepisów przysługuje prawo do opłacania przesyłek listowych urzędowemi znaczkami opłaty oraz w uwzględnieniu tej ewentualności, że nie wszystkie z tych urzędów mogły być na czas zaopatrzone w te znaczki, Ministerstwo Poczt i Telegrafów okólnikami z dnia 27 lipca b. r. Nr. PW. 400/57 oraz z dnia 16 sierpnia b. r. Nr. PW. 104/63 poleciło wszystkim urzędom pocztowym, by w terminie do końca września b. r. przyjmowały bez sprzeciwu listy i kartki władz i urzędów państwowych oraz samorządowych, nadane bez naklejenia znaczków urzędowych, lecz według dotychczasowych zasad, jako „przesyłki urzędowe — wolne od opłaty pocztowej".

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o zwrócenie uwagi na powyższy termin podległym władzom i urzędom, uprawnionym do korzystania ze znaczków do opłaty urzędowych przesyłek listowych z zaznaczeniem, że od dnia 1 października b. r. winny być wszystkie urzędowe przesyłki listowe opłacane i wysyłane zgodnie z postanowieniami powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 22 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 448).

227.

Pismo Nr. Wojsk. B. 8/25/1

z dnia 21 września 1933 r.

o gimnazjum X. X. Salezjanów im. Kazimierza Wielkiego w Ostrzeszowie — (odroczenie służby wojskowej).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że uczniom 8-ej (ostatniej) klasy Gimnazjum X. X. Salezjanów im. Kazimierza Wielkiego w Ostrzeszowie — woj. poznańskie przysługuje prawo do odroczenia służby wojskowej z art. 63 pkt. 1 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

228.

Pismo Nr. Wojsk. B. 8/23/1

z dnia 21 września 1933 r.

o królewskim Uniwersytecie w Medjolanie—(odroczenie służby wojskowej).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że w wykazie wyższych zakładów naukowych zagranicznych, których słuchaczom przysługuje prawo do odroczenia służby wojskowej (Dz. U. R. P. z r. 1931 Nr. 52, poz. 434) z art. 63 pkt. 2) ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym we Włoszech mylnie wydrukowano: „Medjolan — Królewski Wyższy Instytut Nauk Ekonomicznych i Handlowych" zamiast: „Medjolan — Królewski Uniwersytet".

229.

Pismo Nr. SS. 91/24/2

z dnia 25 września 1933 r.

w sprawie ubezpieczenia emerytalnego i terminowego wypłacania uposażenia pracownikom samorządowym.

Do

P. P. Wojewodów w Białymstoku, Brześciu n/B., Kielcach, Lublinie, Łodzi, Łucku, Nowogródku, Warszawie, Wilnie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wychodząc z założenia, że ubezpieczenie emerytalne pracowników samorządowych prowadzone we własnym zakresie może spełnić swoje zadanie jedynie w razie ścisłego wykonywania przepisów zawartych w miejscowych statutach emerytalnych, uchwalonych w myśl okólników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 148 ex 1929 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1383 poz. 14) i Nr. 87 ex 1930 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 270, poz. 43), zwróciło uwagę w piśmie okólnem z dn. 25 marca 1931 r. L. SS. 2932/1 na konieczność: regularnego ściągania składek emerytalnych, lokowania funduszów emerytalnych z bezpieczeństwem pupilarnem i prowadzenia ścisłej rachunkowości, wreszcie na wystawianie pracownikom dekretów o zaliczeniu lat służby. W okólniku zaś Nr. 92 z dnia 30 czerwca 1932 r. L. SS. 85/10/3 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 10, poz. 134) podkreśliło niedopuszczalność zwalniania dyscyplinarnego pracowników przez związki samorządowe bez dostatecznych przyczyn, jedynie w zamiarze uwolnienia się od ciążących na podstawie przepisów statutu emerytalnego świadczeń na rzecz zwolnionych pracowników.

Pomimo wydania powyższych zarządzeń i zaleceń Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdza, że niejednokrotnie dekrety o zaliczeniu lat do wysługi emerytalnej nie zostały wręczone zainteresowanym pracownikom, że składki i dopłaty emerytalne nie są przekazywane Funduszom emerytalnym, że wydziały powiatowe wydatkują z sum zgromadzonych w Funduszach emerytalnych na cele niezwiązane ze świadczeniami emerytalnemi, że dotychczas nie została uregulowana należycie rachunkowość funduszów emerytalnych, wreszcie, że w dalszym ciągu zachodzą wypadki zwolnienia dyscyplinarnego pracowników bez uzasadnionych podstaw, jedynie celem uchylenia się od wypłacenia należnych im świadczeń.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w związku z powyższem prosi Pana Wojewodę, aby zalecił związkom samorządowym ścisłe wykonywanie przepisów obowiązujących statutów emerytalnych stosownie do okólników i pism okólnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych powołanych na wstępie, a dotyczących organizacji Funduszów emerytalnych.

Ponadto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niejednokrotnie stwierdziło, że związki samorządowe zalegają z wypłacaniem wynagrodzeń i uposażeń służbowych.

Pomimo trudnego naogół położenia finansowego związków samorządowych, przypadki częstego lub przewlekłego zalegania z wypłatą uposażeń służbowych zachodzić nie powinny, przyczyniają się bowiem do obniżenia autorytetu władz samorządowych oraz wywołują niezadowolenie wśród pracowników, a niekiedy zakłócają normalny tok pracy.

Aby zapobiec na przyszłość takim niepożądanym objawom zarządy związków, które wskutek niedoborów kasowych nie mogą terminowo regulować bieżących swych zobowiązań, winny ustalić dokładny plan kolejności terminów i sposobu wypłat, uwzględniając w tym planie, o ile możności wynagrodzenia pracowników.

Ministerstwo prosi, by Pan Wojewoda podał powyższe uwagi do wiadomości podległym jego nadzorowi związkom samorządowym.

230.

Pismo Nr. Wojsk. B. 8/27/1

z dnia 27 września 1933 r.

o szkole Medycyny i Farmacji w Reims (odroczenie służby wojskowej).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że słuchaczom rzeczywistym Szkoły Medycyny i Farmacji w Reims (Francja), należącej do Uniwersytetu Paryskiego, przysługuje prawo do odroczenia służby wojskowej z art. 63 pkt. 2) ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Trębacka 11.